

Tekniska nämnden

Verksamhetsplan 2025

Dokumentansvarig: Teknik- och fastighetsförvaltningen, Umeå kommun

Fastställd av: Tekniska nämnden, Umeå kommun

Version: 1.0

Dokumentdatum: 2024-11-13

Fastställd: 2024-11-28

UMEÅ
KOMMUN

Innehållsförteckning

Organisation	04	Personalpolitiska mål	68
Tekniska direktören har ordet	05	<i>Mål 5: Attraktiv arbetsgivare</i>	70
Utmaningar och möjligheter	06	<i>Mål 6: Närvarande ledarskap</i>	71
Grunduppdrag och tilläggsuppdrag	09	<i>Mål 7: Hälsöfrämjande arbetsplats</i>	72
<i>Tekniska nämnden</i>	10	Ekonomi	73
<i>Digital omställning och IT</i>	12	<i>Driftbudget</i>	75
<i>Fastighet</i>	21	<i>Investeringsbudget</i>	76
<i>Gator och parker</i>	28	Bilagor	80
<i>Måltidsservice</i>	39	<i>Externa utförare</i>	81
<i>Städ- och verksamhetsservice</i>	44		
Stödfunktioner	51		
Inriktningsmål	55		
<i>Mål 1: Umeås tillväxt</i>	57		
<i>Mål 2: Social hållbarhet</i>	59		
<i>Mål 3: Jämställdhet</i>	60		
<i>Mål 4: Klimatneutralt 2040</i>	63		

Inledning

Vår verksamhetsplan är en skriftlig beskrivning av vår planerade verksamhet för kommande år. Den utarbetas parallellt med budget och följs upp av tertiäl- och årsrapporter. Syftet är att effektivt planera och leda verksamheten, säkerställa ett klokt nyttjande av våra tillgängliga resurser samt säkra nödvändig utveckling. Verksamhetsplanens strategiska nyckeltal utvärderas kontinuerligt som grund till erfarenhetsöverföring, för nulägesanalys och framtidsplanering.

Planen grundar sig i av kommunfullmäktige fastställt reglemente och grunduppdrag, planeringsdirektiv, budget samt tilläggsuppdrag – men innehåller också av nämnden prioriterade satsningar.

Teknik- och fastighetsförvaltningen

Teknisk direktör – Karin Isaksson

HR-enheten

HR-chef: Christina Ingmansson

Ekonomienheten

Ekonomichef: Marcus Bystedt

Kommunikationsenheten

Kommunikationschef: Olof Bergvall

Fastighet

Verksamhetschef – Karin Isaksson

Bygg- och fastighetsteknik

Fastighetsförvaltning

Fastighetsdrift

Administration och strategiskt stöd

Gator och parker

Verksamhetschef – Karin Isaksson

Gatudrift

Myndighetsutövning och administration

Parkdrift

Planering och projekt

Trafikplanering

Digital omställning och IT

Verksamhetschef – Mattias Wallmark

Support

Nät och telefoni

Driftstöd

Arbetsplats

Styrning och stöd

Verksamhetsnära utveckling

Måltidsservice

Verksamhetschef – Marie Bäckman

Kök och restaurangområde Nordväst

Kök och restaurangområde Sydöst

Restaurang Översten

Städ- och verksamhetservice

Verksamhetschef – Michael Wiklund

Städservice

Verksamhetservice

Stadshusservice

Vi förbättrar vardagslivet i Umeå!

Tekniska direktören har ordet

Umeå utsågs 2024 till Sveriges bästa stad att leva i. Arbetet med att behålla och utveckla de kvaliteteter som Umeå har, som resulterade i utmärkelsen, ska fortsatt vara i fokus för vårt arbete så att Umeå fortsätter vara en fantastisk stad att leva i.

Tekniska nämndens grunduppdrag, att leverera en välfungerande stad till Umeåborna är en viktig del av arbetet för att Umeå ska vara en riktigt bra stad att leva i. Förvaltningens vision *"Med umeåborna i ryggen förbättrar vi vardagslivet i Umeå"* ska vägleda arbetet så att vi hela tiden arbetar för att göra staden ännu bättre. God service ska ges till medborgarna och kommunens verksamheter, förutsättningar ska skapas för en hållbar livsstil och vi ska succesivt minska vårt klimatavtryck. Vi finns till för umeåborna och vi ska göra det bästa möjliga av de resurser vi har, alltid med ambitionen att skapa största möjliga nytta.

Karin Isaksson, teknisk direktör.

Samhället förändras och då även nämndens förutsättningar. De senaste åren har en rad omvärldsfaktorer haft stor betydelse; pandemin, kriget i Ukraina och stora prisökningar. Dessa har även framåt en stor betydelse. Kommande år kommer fortsätta att präglas av detta men också av en förändrad demografi, klimatförändringar och resursbrist.

Nämndens arbete behöver ständigt utvecklas för att kunna hantera framtidens krav.

"Vi ska göra vardagen enkel för Umeåborna"

För att möta framtidens utmaningar följer vi upp 2024 års tema *"Robust organisation"* med 2025 års förvaltningsgemensamma tema, *"Utveckling"*.

Nya arbetsprocesser och ny teknik kommer vara en förutsättning för att klara framtidens utmaningar och möjliggöra nödvändig omställning. Vår innovationsförmåga ska stärkas och vi ska ha mod att testa nya lösningar.

Genom att ge våra kompetenta medarbetare möjligheter till utveckling kommer vi stå väl rustade för framtiden!

Karin Isaksson

Karin Isaksson, teknisk direktör

A photograph of a wooden play structure in a forest. The structure is made of horizontal wooden planks and is built around a tree trunk. A person in a floral dress is standing on a platform inside the structure, and another person is partially visible on the left. The background shows a dense forest of tall trees.

Utmaningar och möjligheter på 3-5 års sikt

Framtidens möjligheter och utmaningar

Umeå utsågs 2024 till bästa stad att leva i och vi ska fortsätta det goda arbetet så att Umeå även fortsättningsvis är en fantastisk stad att bo, leva och verka i. Vi har ett bra utgångsläge och många styrkor och möjligheter, men trots det saknas inte utmaningar under de kommande åren.

Tekniska nämndens grunduppdrag, *att leverera en välfungerande stad till Umeåborna*, är en viktig del av arbetet för att Umeå ska vara en riktigt bra stad att leva i. Behoven är många och att få resurserna att räcka till och göra kloka prioriteringar är en evig utmaning.

Prognoserna pekar på att kommunens tillväxt minskar och vi behöver hitta en bra balans mellan att dels skapa förutsättningar för tillväxt med även väga av mot de behov som prognoserna pekar på. Bostadsbyggandet behöver ta fart igen och nämnden ska bidra i det arbetet. Stadens offentliga miljöer, våra parker och grönområden, påverkar valet av bostadsort och de behöver fortsätta utvecklas för att Umeå ska vara ett attraktivt val när man väljer bostadsort, lika väl som attraktiva skollokaler och en god offentlig service.

Vi står också inför demografiska förändringar, med en åldrande befolkning och lägre födslokal. Det påverkar behoven av välfärdstjänster, t ex kopplat till lokaler och service men i förlängningen också arbetsmarknaden. Att ha god beredskap och en ökad flexibilitet i stadens lokalbehov behövs mer än någonsin.

Framtidens kompetensförsörjning utmanar, där stora pensionsavgångar och en alltmer rörlig arbetsmarknad innebär att vi riskerar att kunskap försvinner. För att attrahera och behålla talanger måste Umeå positionera sig som en attraktiv arbetsgivare, särskilt inom områden med traditionellt låga löner och status - eller inom kompetensområden där det råder stor konkurrens på arbetsmarknaden. Vi behöver erbjuda goda villkor, bra utvecklingsmöjligheter och kontinuerlig kompetensutveckling.

Framtiden kräver hållbara städer i flera perspektiv, samhället behöver vara robust och ha förmåga att hantera förändringar och utmaningar så att människors hälsa och egendom skyddas. Klimatförändringarna blir alltmer påtagliga, med kraftiga väderomslag och riklig nederbörd, snö och halka om vartannat samt större översvämningar. Här krävs både ett offensivt klimatarbete så att vårt klimatavtryck minskar, exempelvis genom att bygg- och anläggningsmetoder utvecklas och genomförande av energieffektivisering i befintligt bestånd, parallellt med goda strategier och genomförandekraft i klimatanpassningen. Vi behöver arbeta fram nya metoder och åtgärder - vilka måste beaktas i stadens planering så att vi får rimliga förutsättningar för drift och underhåll av framtidens, mer robusta, stadsmiljöer. Vi ska också ge medborgarna förutsättningar för en hållbar livsstil.

Otryggheten ökar i samhället och påverkar många områden. Cybersäkerhet är ett prioriterat område där vi ser allt fler IT-attacker och intrång i IT-miljöer mot svenska företag, myndigheter och kommuner. Vi måste säkerställa att våra teknologiska lösningar erbjuder ett effektivt skydd.

Samhällets civila beredskap behöver öka och måste prioriteras de kommande åren. De senaste åren har förvaltningen, men också kommunen i stort, drabbats av många oväntade händelser och vi behöver ha en bättre gemensam beredskap för att hantera samhällsstörningar av olika slag.

Nya och/eller förändrade lagar, förordningar eller EU-direktiv ökar kraven på nämndens verksamheter, exempelvis införande av gränsvärden för nyproduktion av byggnader. Samtidigt skapar detta även möjligheter för innovation och utveckling av nya teknologier som kan leda till en grönare och mer hållbar framtid.

Ökade krav måste kunna mötas även med mindre resurser, där omställning i olika perspektiv är en del av lösningen. Även om prisökningstakten dämpats, så har vi fortsatt en påtagligt högre prisnivå. Här krävs ett fortsatt fokus på en effektiv resursanvändning samt ökat användande av alternativa finansieringskällor, såsom partnerskap med andra aktörer och nyttjande av statliga och europeiska medel för olika områden inom vår verksamhetsutveckling.

För att möta framtidens utmaningar behöver vi utveckla våra arbetssätt - genom omställning, digitalisering och ökad samverkan. Både inom och mellan olika förvaltningar samt med externa aktörer. Genom ett systematiskt arbetssätt baserat på fakta och vedertagna arbetsmodeller strävar vi efter uthållighet, kvalitet och effektivitet i skötsel och underhåll av Umeås infrastruktur och utomhusmiljöer samt i den service vi erbjuder.

Vi behöver ha mod att anta nya arbetssätt och nya samarbetsformer, men även sluta med det som inte tillför värde/nytta i tillräcklig mängd, oavsett om det avser arbetssätt eller service. Genom att anta ett proaktivt förhållningssätt, vara adaptiva för ny teknik och med ständigt ökande innovationskraft kan vi ta tillvara möjligheterna med hållbar förvaltning och utveckling, och därmed skapa värde för alla Umeås invånare.

Det framtida samhället är komplext och dynamiskt. Vi behöver balansera många perspektiv, ha högt tempo när det behövs men även skapa tid för analys och eftertanke. Flexibilitet blir viktigt och samarbete likväl som kloka avvägningar kommer bidra till att vi löser utmaningarna.

An aerial night photograph of Umeå, Sweden, showing a wide river with a bridge crossing it. The city lights are visible, and the sky is a mix of dark blue and orange from the sunset. The text 'Grunduppdrag Tekniska nämnden' is overlaid in white.

Grunduppdrag Tekniska nämnden

Grunduppdrag: Tekniska nämnden

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar.

Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation. Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

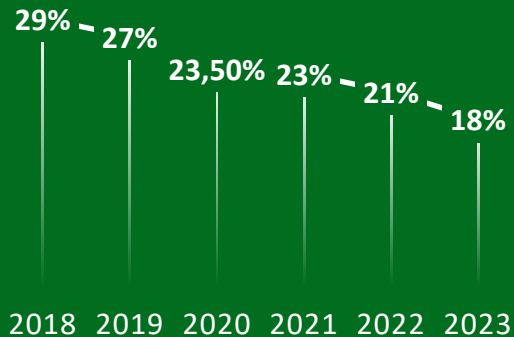
Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Kritiska kvalitetsfaktorer	Indikator
Väl underhållna fastigheter och anläggningar	<ul style="list-style-type: none">• Andel röda (med nära förestående underhållsbehov) fastigheter och anläggningar• Andel rödmarkerade (med nära förestående underhållsbehov) gång- och cykelvägar
Väl avvägd fördelning egenägda och förhyrda lokaler	<ul style="list-style-type: none">• Andel egna/förhyrda fastigheter
Skapa värde och nytta till kommunens digitala omställning	<ul style="list-style-type: none">• Tidsbesparing i timmar¹• Kostnadsbesparing i kronor¹
God cybersäkerhet	<ul style="list-style-type: none">• Andel ej uppdaterad mjukvara¹• Andel servrar med support¹

¹ Mätning påbörjas från och med 2025.

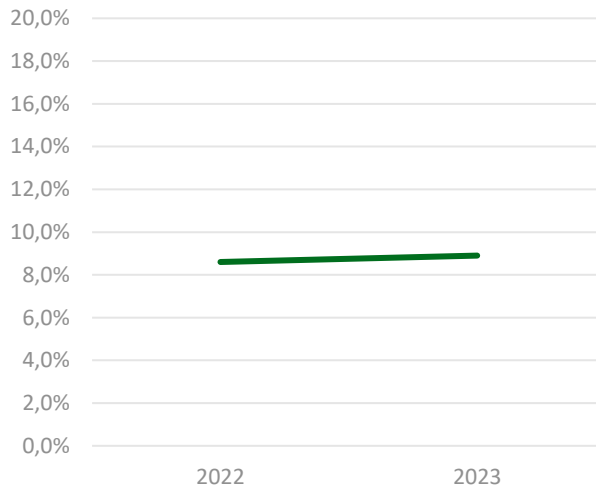

ANDEL RÖDA FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR %

Diagrammet visar andelen fastigheter och anläggningar med omfattande underhållsbehov.

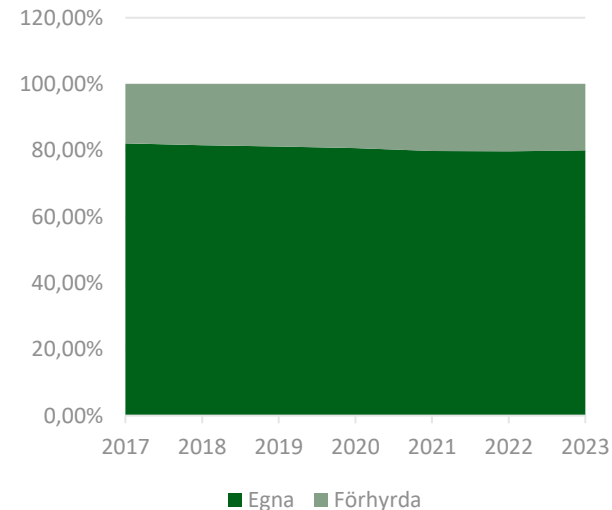
Andel röda GC-vägar

— Gång och cykelvägar. Andel (%) röda anläggningar

Diagrammet visar andelen gator och gång- och cykelvägar med omfattande underhållsbehov.

Fördelning egna och förhyrda fastigheter

Diagrammet visar andelen egna och förhyrda fastigheter.

Produktions-nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvadratmeter fastigheter (BTA)	1 001 211 m ²	1 018 147 m ²	1 021 657 m ²	1 038 162 m ²	1 040 291 m ²	1 040 622 m ²
Kilometer vägar	436,7 km	438,5 km	439,6 km	442,9 km	443,5 km	443,7 km
Kilometer cykelvägar	247,9 km	250,1 km	253 km	255,6 km	259,3 km	259,6 km
Antal digitala enheter	N/A	21 093 st	22 757 st	24 491 st	25 087 st	32 903 st
Antal portioner	N/A	N/A	5 042 396 st	5 882 195 st	5 465 717 st	5 449 708 st
Antal miljöfordon ¹	N/A	N/A	N/A	21 st	22 st	50 st
Antal medarbetare ²	N/A	1072 st	1070 st	1106 st	1160 st	1164 st

¹El, gas, etanol. ²Gäller fordon mellan 150–3500 kg ²Månadsanställda, samtliga anställningsformer

Uppföljning av grunduppdrag

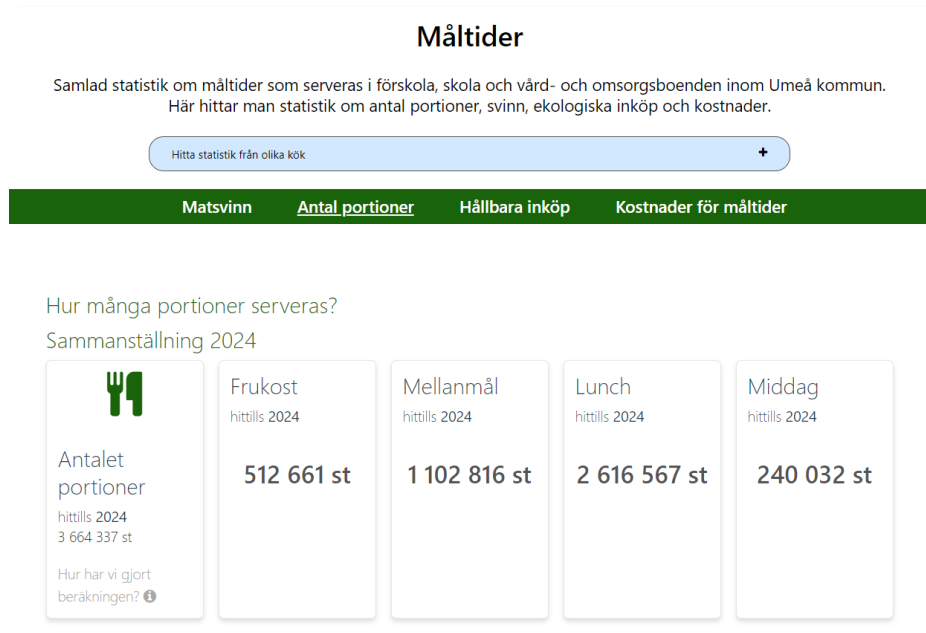

Tekniska nämndens grunduppdrag följs upp kontinuerligt och återrapporteras skriftligt till kommunfullmäktige vid delårs- och årsbokslut. Nämnden nyttjar relevanta nyckeltal, indikatorer och statistik för att översiktligt beskriva och analysera utfall, trender och tendenser avseende grunduppdraget.

Den kvantitativa bedömningen kompletteras även med en kvalitativ bedömning. Detta innebär att nämnden i löptext kortfattat beskriver om nämnden anser att grunduppdraget uppnåtts och att nämnden styrker sin bedömning via kvalitetsfaktorer och produktionsnyckeltal.

Inom förvaltningen pågår under 2024 samt 2025 ett arbete med att skapa ännu bättre förutsättningar för analys och uppföljning, där målet är automation av dataflöde och visualisering av förvaltningens data och resultat.

Förvaltningen arbetar även med tillhandahållande av s.k. "Öppna data" som tillgängliggörs för allmänheten, där Måltidsservice har flera publicerade datamängder på Umeå kommuns öppna data-portal.

Exempelbild över Måltidsservice samlade statistik på Umeå kommuns öppna data-portal.

Uppdrag	Resurs
Tilläggsuppdrag: 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.	Samtliga verksamheter
Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.	Samtliga verksamheter
TN-uppdrag 2025:1 Uppdrag till förvaltningen att säkerställa att kommunens lokaler, där behov finns i och utanför staden, är tillgängliga mötesplatser för medborgarna, detta i syfte att stärka lokalsamhällets gemenskap. Förvaltningen ska återkomma med redogörelse till nämnden om status och eventuella behov av åtgärder under hösten 2025.	Fastighet
TN-uppdrag 2025:2 Uppdrag till förvaltningen att påbörja i dialog och i samverkan med verksamheter/näringsliv/ föreningsliv m.fl. omställning av allmänna ytor så som torg, stråk och gata till säsong varierade mötesplatser med målet att succesivt göra centrala Umeås torg, stråk och gator tillgängligare, attraktivare, livfulla och trevliga och att besöka. Återkoppling till nämnden hösten 2025	Teknik- och fastighetsförvaltningen

Våra prioriteringar för genomförande av nämndens grunduppdrag

Under de senaste åren har en rad omvärldsfaktorer haft stor påverkan på nämndens verksamhet. Pandemin och dess efterverkningar, kriget i Ukraina och ett allmänt mer oroligt omvärldsläge har skapat resursbrist och besvärande prisökningar. Just nu präglas ekonomin av lågkonjunktur men på sikt ser vi också risk för kompetensbrist. Demografin förändras vilket ställer nya krav på kommunens service till medborgarna. Utifrån detta kommer nämnden under 2025 att fokusera på fortsatt effektivisering av sitt arbete och utveckla nya, smartare arbetssätt samt skapa förutsättningar för ett mer robust samhälle.

Vi ska leverera rätt kvalitet, så att vi skapar så mycket nytta som är möjlig för de skattemedel vi förvaltar. För att vårt arbete ska vara framgångsrikt även på sikt behöver nämnden också skapa det utrymme som krävs för utveckling. Utifrån detta är förvaltningens gemensamma tema för 2025 just "Utveckling". Förvaltningen har valt att kategorisera temats aktiviteter enligt nedanstående.

En mer robust kommun, ett mer robust samhälle

- Ökad civil beredskap
- Minskad klimatpåverkan
- Ökad klimatanpassning
- Ökad (cyber)-säkerhet

En effektiv förvaltning, som ständigt utvecklas

- Motverka effekterna av kostnadsökningar
- Omställning och digital teknik
- Effektiva arbetsprocesser och organisation
- Kvalitet 2.0

Våra verksamheter

Digital omställning och IT

Vårt uppdrag är att stärka Umeå kommuns förmåga till en digital omställning som är säker, hållbar och skapar värde för dem vi finns till för.

Vi tillhandahåller, driver, samordnar och stödjer strategier, IT- och digitaliseringslösningar.

Vi stöttar verksamheterna i att tillsammans utföra och utveckla kärnuppdragen, och lyckas då vi arbetar med verksamheters mål på ett sätt som skapar nytta för hela kommunen.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Värde/nytta som vi är en del av att realisera genom samverkansobjekt	<ul style="list-style-type: none">• Andel pågående initiativ som har en nyttoberäkning¹• Tidsbesparing i timmar¹• Kostnadsbesparing i kronor¹
Värde som vår datadrivna kommun skapar	<ul style="list-style-type: none">• Antal nya datadrivna analysstöd som tagits fram¹• Antal användare i våra datadrivna analysstöd¹
God cybersäkerhet	<ul style="list-style-type: none">• Antal utbildade medarbetare¹• Andel ej uppdaterad mjukvara¹• Andel servrar med support¹
Bra kundupplevelse	<ul style="list-style-type: none">• Kundnöjdhet i support (NKI)²• Antal och längd på oönskade avbrott¹

¹ Mätning påbörjas från och med 2025. ²Omtag av metod och systematik gällande NKI genomförs under 2025.

Mått	Indikator	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal supportärenden	Antal (st)	69 899 st	59 698 st	65 774 st	56 075 st	50 301 st	43 391 st
Antal digitala enheter	Antal (st)	N/A	21 093 st	22 757 st	24 491 st	25 087 st	32 903 st
Införda och avvecklade system	Nettosiffra	3	1	2	4	3	-1
Antal skyddade användare ²	Antal (st)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Antal skyddade enheter ²	Antal (st)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Antal medarbetare ¹	Antal (st)	97 st	103 st	93 st	93 st	96 st	97 st

¹Månadsanställda, samtliga anställningsformer. ²Nya produktionsnyckeltal, mätning påbörjas under 2025

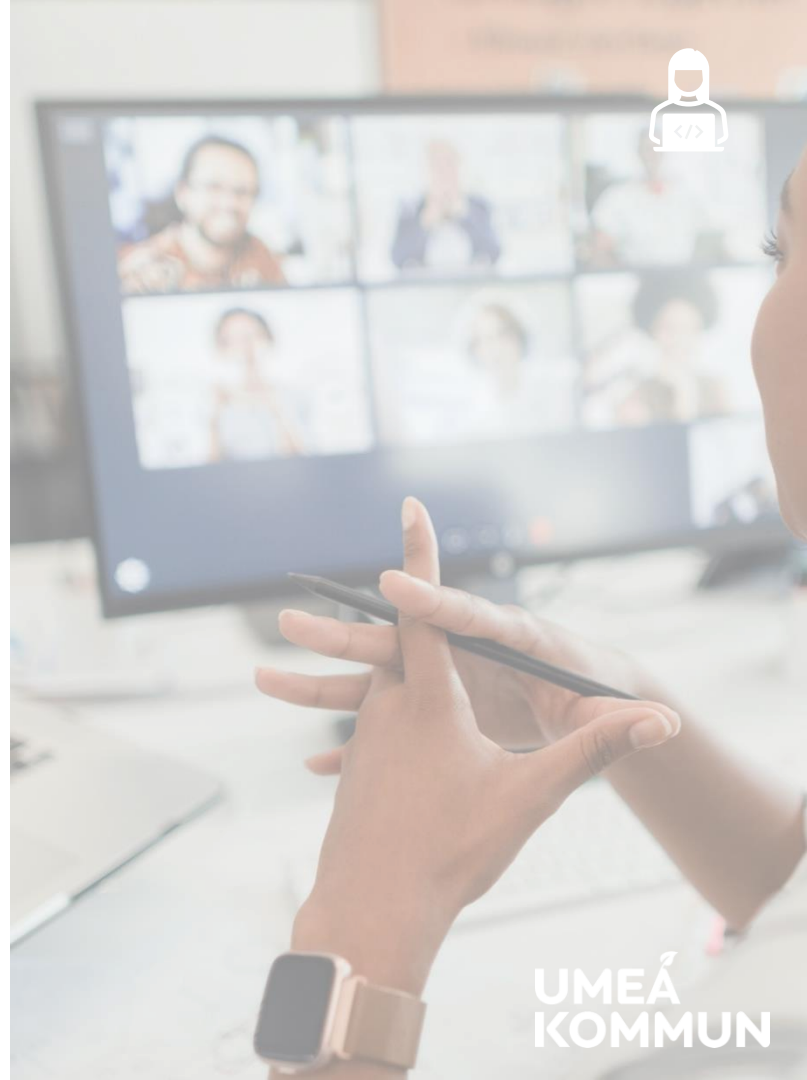
Nuläge: Digital omställning och IT

Umeå kommun står liksom andra offentliga aktörer inför stora utmaningar. Kommunen behöver kunna leverera mer välfärd till fler utan att resurserna ökar. För att bibehålla men också utveckla välfärden behövs en omställning som är både snabbare och mera flexibel än tidigare. Digitaliseringen bedöms vara den viktigaste möjliggöraren i denna omställning. Genom att nyttja digitaliseringens möjligheter smart kan kommunen optimera och effektivisera befintliga tjänster och utbud, men också etablera radikalt förändrade sätt för att leverera välfärd i ett föränderligt, digitalt ekosystem. Det kan handla om allt från att automatisera rutinmässiga arbetsmoment till att etablera helt nya tjänstekoncept där invånare och andra aktörer är medskapande.

För 2025 har Digital omställning och IT fått utökad budgetram för att accelerera kommunens digitala omställning, men också med ett särskilt fokus på att bli en datadriven kommun och stärka vår cybersäkerhet.

Utveckling är ett genomgående tema för hela förvaltningen. Vi strävar efter att expandera vår kompetens för att möta det växande behovet av digitala verktyg i omställningsarbetet. Detta innebär inte bara en satsning på att öka förmågan inom områden som integrationer, cybersäkerhet, data och analys utan vi behöver arbeta aktivt med att skapa förutsättningar för vår personal att tillägna sig nödvändig digital kompetens. Genom att kombinera denna expertis med specialistkompetens från våra olika verksamheter skapar vi goda förutsättningar för att skapa nytta för kommunens verksamheter.

Digital omställning och IT, vår egen verksamhet, är inte undantagen från behovet av utveckling. Vårt omställningsarbete består bland annat av effektivisering av interna arbetssätt och fortsatt övergång till ett mer teambaserat arbetssätt. Målet är att optimera vår effektivitet för att frigöra mer tid till det viktiga omställningsarbetet.

Prioriteringar för perioden: Digital omställning och IT

Förvaltningens tema Utveckling

Utveckling är centralt för hela förvaltningen. Vi satsar på att bredda vår kompetens inom områden som integrationer, cybersäkerhet, data och analys för att möta det ökande behovet av digitala verktyg. Dessutom arbetar vi för att ge vår personal den digitala kompetens som krävs.

Vår egen verksamhet inom Digital omställning och IT är också föremål för effektivisering och övergång till ett teambaserat arbetssätt. Målet är att höja effektiviteten och därigenom skapa mer tid för det viktiga omställningsarbetet.

Vad: Bygga en god förmåga till cybersäkerhet inom Umeå kommun

Vem/När: Micael Östergren
December 2025

- Säkerställa kommunens tillgång till adekvat teknik för detektering av angrepp.
- Öka mognaden inom cybersäkerhet genom att utbilda kommunens medarbetare.
- Kartlägga ej uppdaterad mjukvara, som kan innebära säkerhetsrisker.
- Genomföra planerade tester av vår egen säkerhet.

Vad: Skapa förutsättningar för Umeå kommun att arbeta datadrivet och använda AI

Vem/När: Mattias Wallmark
December 2025

- Etablera samverkansobjektet Datadriven kommun.
- Leverera analysstöd som kan användas av och skapa värde i verksamhet.
- Skapa förutsättningar för Umeå kommun att använda AI, exempelvis genom att definiera juridiska och säkerhetsmässiga ramverk.

Vad: Driva omställning och utveckling i den egna verksamheten och tillsammans med andra

Vem/När: Per Österlund
Juni 2025

- Starta välfungerande team som skapar värde för dem vi finns till för. Vi ställer om våra arbetssätt för att använda kommunens resurser effektivt.
- Vi ska lägga en ökad andel arbetstid på att utveckla och ställa om, och en minskad andel på att underhålla befintligt.
- Vi ska spara tid, åt oss själva och/eller andra.

Fastighets uppdrag är att planera, bygga, förvalta och utveckla lokaler för Umeå kommuns verksamheter.

Uppdraget innebär fullt ansvar för Umeå kommuns lokalförsörjning, att säkerställa att verksamheterna har ändamålsenliga lokaler och arbetet ska ske på ett lokal- och kostnadseffektivt sätt. Alltid med kommunnyttan i fokus, både på kort och lång sikt.

Fastighet företräder Umeå kommun som fastighetsägare avseende lokalförsörjningsfrågor.

Fastighet ansvarar för all byggproduktion till kommunens egna verksamheter genom nybyggnation, ombyggnation samt underhåll och anpassning av befintliga lokaler samt ansvarar för drift, skötsel och tillsyn av fastigheternas inne- och utemiljö.

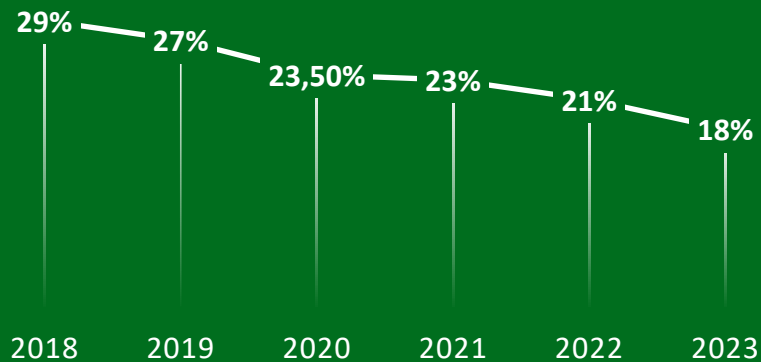
Fastighet arbetar systematiskt inom strategiska områden såsom kvalitet, miljö, energi och säkerhet samt anskaffning och optimering av nyttjandet av kommunens fordon.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Väl underhållna fastigheter och anläggningar	<ul style="list-style-type: none">• Andel röda fastigheter och anläggningar %
Möta kommunens lokalbehov	<ul style="list-style-type: none">• m²/invånare
Väl avvägd fördelning egenägda och förhyrda lokaler	<ul style="list-style-type: none">• Andel egna/förhyrda lokaler %
God genomförandekraft investeringsprojekt	<ul style="list-style-type: none">• Genomfört i % av budget
Energianvändning	<ul style="list-style-type: none">• kWh/m²
Förutsättningar för omställning	<ul style="list-style-type: none">• Antal laddpunkter• Andel (%) miljöfordon¹ av totala fordonsflottan²

¹El, gas, etanol. ²Gäller fordon mellan 150–3500 kg

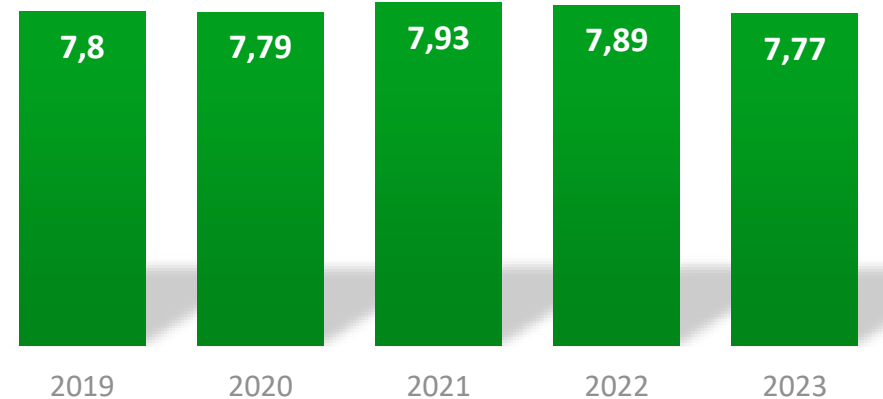

ANDEL RÖDA FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR %

Diagrammet visar andelen fastigheter och anläggningar med omfattande underhållsbehov.

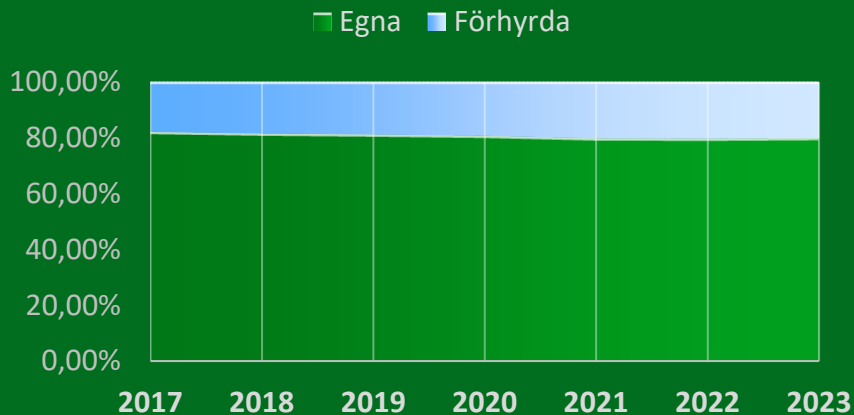
M²/ invånare

Diagrammet visar hur många kvadratmeter per invånare i Umeå kommun som Fastighet förvaltar (både egenägda samt förhyrda lokaler i BTA, bruttototalarea).

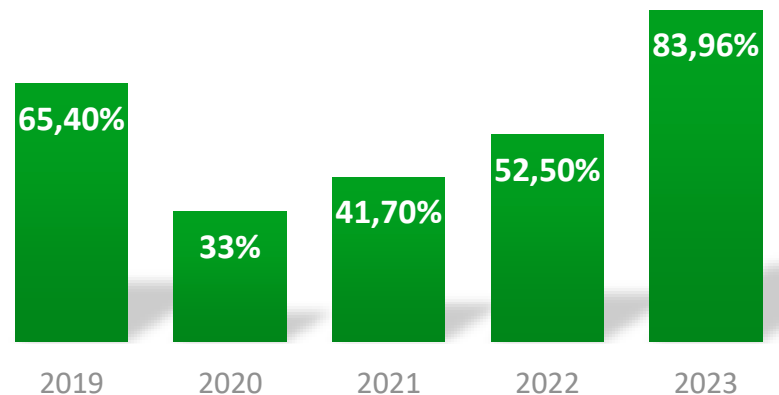

Fördelning egna och förhyrda fastigheter

Diagrammet visar hur fördelningen mellan kommunens egna kontra externt förhyrda lokaler i andel kvadratmeter ser ut (BTA, bruttototalarea).

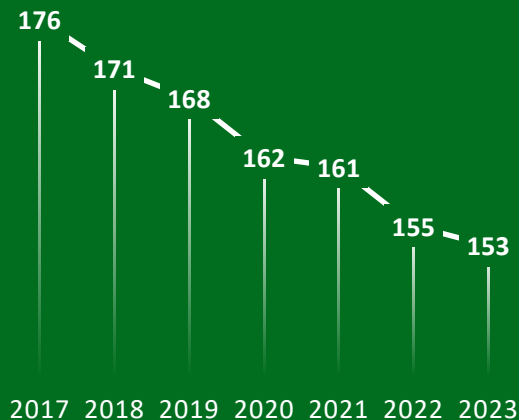
Genomförandekraft investeringsprojekt

Diagrammet visar hur stor andel av den totala årliga investeringsplanens budget som upparbetats per år i %.

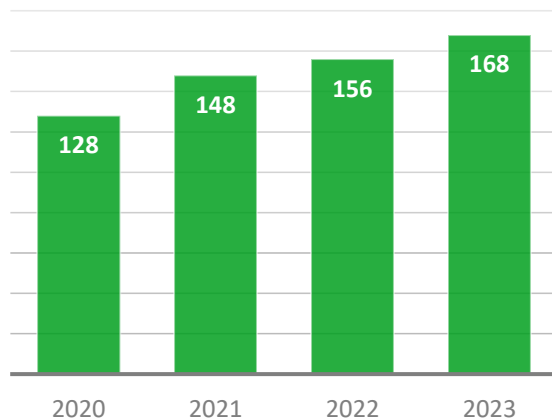

KWH/M2

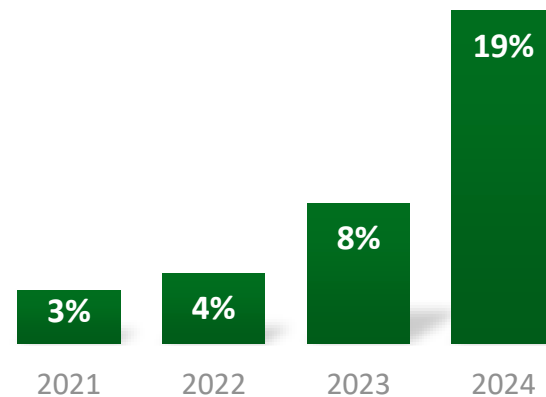
Diagrammet visar energianvändningen i kommunens lokaler i kilowattimmar per kvadratmeter (BTA, bruttototalarea).

Antal laddpunkter på kommunala arbetsplatser

Diagrammet visar hur många laddpunkter som finns tillgängliga för tjänstebilar samt medarbetares privatfordon på Umeå kommuns arbetsplatser.

Andel miljöfordon (%) av totala fordonsflottan

Diagrammet visar andel (%) miljöfordon¹ av totala fordonsflottan²

¹El, gas, etanol. ²Gäller fordon mellan 150–3500 kg

Mått	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal m ² eget fastighetsbestånd	818 290m ²	829 455m ²	826 647m ²	831 218m ²	830 934m ²	832 281m ²
Antal m ² förhyrt fastighetsbestånd	182 921m ²	188 692m ²	195 010m ²	206 944m ²	209 357m ²	208 341m ²
Antal medarbetare inom Fastighet ¹	119 st	131 st	125 st	134 st	133 st	135 st
Antal felanmälningar	N/A	23 072 st	22 572 st	23 362 st	22 627 st	27 825 st
Budgeterad investeringsvolym (mnkr)	699,9 mnkr	901,1 mnkr	853,3 mnkr	867 mnkr	751,4 mnkr	799,1 mnkr
Budgeterat fastighetsunderhåll (mnkr)	36,0 mnkr	32,9 mnkr	33,0 mnkr	33,2 mnkr	38,8 mnkr	34,0 mnkr

¹Månadsanställda, samtliga anställningsformer.

Nuläge: Fastighet

Verksamheten står inför ett år fyllt av både utmaningar och möjligheter. För att säkerställa en god hantering av våra fastigheter och ansvarsområden, behöver vi beakta flera viktiga faktorer. Förändrade befolkningsprognoser, med låga födslootal och ett ökat antal äldre, kräver en omprövning av vår investeringsplanering för att säkerställa att våra fastigheter och lokaler möter kommuninvånarnas framtida behov. Även förändrade flyttmönster, där allt fler unga vuxna och barnfamiljer bosätter sig på landsbygden, påverkar den långsiktiga planeringen av förskolor och skolor. Här är Fastighets deltagande i tidiga skeden i planeringsprocesserna viktig.

Andra kritiska aspekter är det fortsatt osäkra ekonomiska läget, klimatförändringar och ökat fokus på civil beredskap samt förändringar i lagar och förordningar som påverkar fastighetsbranschen. Det kräver kontinuerlig utbildning av personalen och kontinuerlig utveckling av våra interna processer, särskilt inom miljö- och byggstandarder där energieffektivitet och minskad klimatpåverkan är särskilt prioriterat. Senaste årens prisökningar behöver analyseras och effekten dämpas, där det är möjligt.

Verksamheten förbereder sig även för övertagandet av utpekade objekt som identifierats i den nya Fastighetspolicyn. Dessa tillägg innebär nya förutsättningar för en effektiv resursanvändning. För att kunna integrera de nya fastigheterna på ett rationellt sätt, måste vi ha en välstrukturerad plan och en flexibel organisation.

En klok hantering av tillgängliga resurser är avgörande, inte bara för en ekonomiskt hållbar verksamhet, utan också för ansvarstagande för miljö och samhälle. Här spelar omställning, digitalisering och ny teknik en central roll för att förbättra vår effektivitet, minska kostnader och säkerställa långsiktig hållbarhet för alla våra intressenter.

Förvaltningens tema Utveckling

Löpande verksamhetsutvecklingsinsatser är ett naturligt inslag i vår verksamhet, under 2025 kommer vi särskilt att prioritera att skapa ännu bättre förutsättningar för utveckling via nedan prioriterade aktiviteter och områden.

Vad: Analys av resurser och organisation

Vem/När: Ledningsgruppen

Genomföra en analys av konsekvenserna som Fastighetspolicyen föranleder utifrån resursbehov och eventuella justeringar i organisation

Vad: Upphandling och avtalsförvaltning

Vem/När: Johan Byström

Under 2024 har en kartläggning och analys av nuvarande arbetssätt skett i samverkan med Upphandlingsbyrån. Under 2025 kommer de identifierade prioriteringarna och aktiviteterna att genomföras. Bl.a.:

- Rollbeskrivning och ansvarsområden
- Genomgång och implementering av beskrivna/justerade processer i verksamheterna
- Framtagande av stödmaterial
- Kompetensutveckling avtalsförvaltning och upphandling

Vad: Effektiv verksamhet

Vem/När: David Tornberg

Analysera de senaste årens kostnadsutveckling avseende byggprojekt och föreslå åtgärder

Vad: Nytt fastighetssystem

Vem/När: Hanna Ekman

Under 2024 har ett gediget förstudiearbete genomförts. Under 2025 påbörjas upphandling samt införande av ett nytt fastighetssystem.

Gator och parker

Staden, infrastrukturen och stadsmiljön är viktig och av stor betydelse för kommunens utveckling. Många undersökningar bekräftar platsens betydelse för en stads utveckling och tillväxt. Därför är det viktigt att staden får fortsätta utvecklas; de offentliga miljöerna, grönstrukturen och infrastrukturen.

Gator och parker ansvarar för att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens allmänna platser, såsom gator, gång- och cykelvägar, parker, natur, torg och tillhörande anläggningar. Gator och parker ansvarar för samordning av kommunens dagvattenhantering och klimatanpassning. Gator och parker ansvarar för färdtjänst och riksfärdtjänst samt parkeringstillstånd.

Kommunens offentliga utomhusmiljöer ska vara välskötta, tillgängliga, trygga och säkra. Allt för att ge förutsättningar för ett väl fungerande vardagsliv för alla kommunens invånare, under årets alla dagar. Vi ska skapa största möjliga nytta för kommunens medborgare utifrån tillgängliga medel och vårt arbete ska bidra till att kommunen når sina uppsatta mål.

Gator och parker arbetar aktivt med klimatomställning i verksamheten.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Säkerhet	<ul style="list-style-type: none">• Antal (st) döda och allvarligt skadade i trafiken• Andel (%) G/C-väg med separering för gång- cykel.
Välskött	<ul style="list-style-type: none">• Andel (%) rödmarkerade (med nära förestående underhållsbehov) gång- och cykelvägar
Trygghet	<ul style="list-style-type: none">• Upplevd trygghet i offentliga miljöer (SCB)
Tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none">• Andel (%) av befolkningen som når parker och grönområden inom 250 meter• Andel (%) av befolkningen som når lekplatser inom 250 meter
Största möjliga nytta	<ul style="list-style-type: none">• Startade projekt (andel av planerade), redovisas i T2• Genomförandekraft i % av budget
Effektiv drift	<ul style="list-style-type: none">• Kostnad (kr) per invånare gatudrift• Kostnad (kr) per invånare parkdrift• kWh/ljuspunkt
Fokus på medborgarna	<ul style="list-style-type: none">• Nöjdhetsindex markupplätelser (NKI)• Nöjdhetsindex med kommunens färdtjänst, genomförande av resor
Klimatomställning	<ul style="list-style-type: none">• Andel (%) fossilfritt bränsle i egna maskiner¹• Antal projekt som är klimatberäknade¹• Antal Mobility Management insatser¹

¹ Mätning påbörjas från och med 2025.

En viktig målgrupp för Gator och parkers verksamhet är kommunens medborgare, för att skapa tydlighet i vad medborgare kan förvänta sig av den kommunala servicen finns politiskt fastställda servicenivåer. Servicenivåerna följs upp årligen via SCB-enkäter, resenärsenkäter samt på löpande möten/kontroller med upphandlade entreprenörer och den egna verksamheten.

Handläggning och myndighetsutövning:

- den genomsnittliga handläggningstiden av felanmälningar och synpunkter inte överstiger en vecka
- mäta regelbundet, minst årligen, hur nöjda våra medborgare är med verksamheten
- ett beslut gällande ansökan om kommunal färdtjänst, riksfärdtjänst och parkeringstillstånd för rörelsehindrad, ska vara den som ansöker tillhanda inom tre veckor (tid räknas från det att alla uppgifter som krävs kommit in och ansökan är komplett)
- all handläggning ska vara likvärdig och rättssäker

Torg och gator:

- torgytor och gator ska upplevas välskötta och rena
- två gånger per år rensa bort övergivna cyklar från centrumfyrkanten

Lekparker och parker:

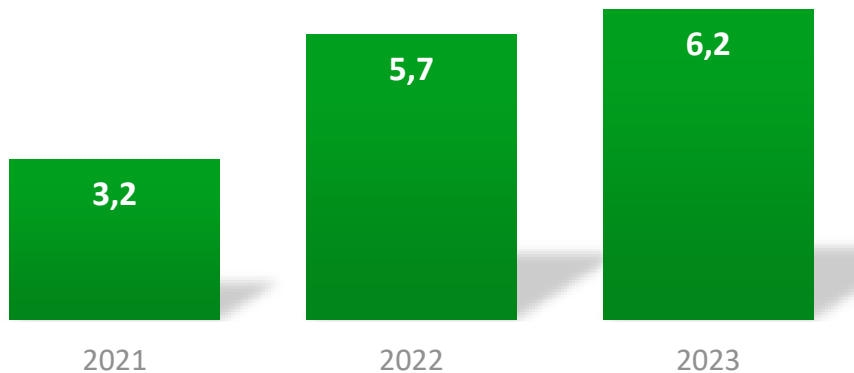
- lekparkerna håller en god säkerhetsnivå (kontroller utförs varje vecka och akuta fel och brister åtgärdas)
- parkytorna ska vara välskötta och upplevas trygga
- planera parkerna utifrån hållbarhet och för att gynna den biologiska mångfalden

Vinterväghållning:

- plogning påbörjas vid nysnö mängd 4-10 cm för prioriterade gator (åtgärdstiden är 5 timmar)
- plogning påbörjas vid nysnö mängd 6-14 cm för lokalgator (åtgärdstiden är 8 timmar men om utkallning av prioriterade gator sker samtidigt, är åtgärdstiden 10 timmar)
- plogning påbörjas vid nysnö mängd 3-5 cm för prioriterade gång- och cykelvägar samt trottoarer mellan klockan 04:00 – 19:00, övrig tid vid 3-10 cm (åtgärdstiden är 5 timmar)
- plogning påbörjas vid nysnö mängd 5-14 cm för övriga gång- och cykelvägar samt trottoarer (åtgärdstiden är 8 timmar)
- om det sker utkallning av prioriterade gång- och cykelvägar samt trottoarer samtidigt är åtgärdstiden 10 timmar.

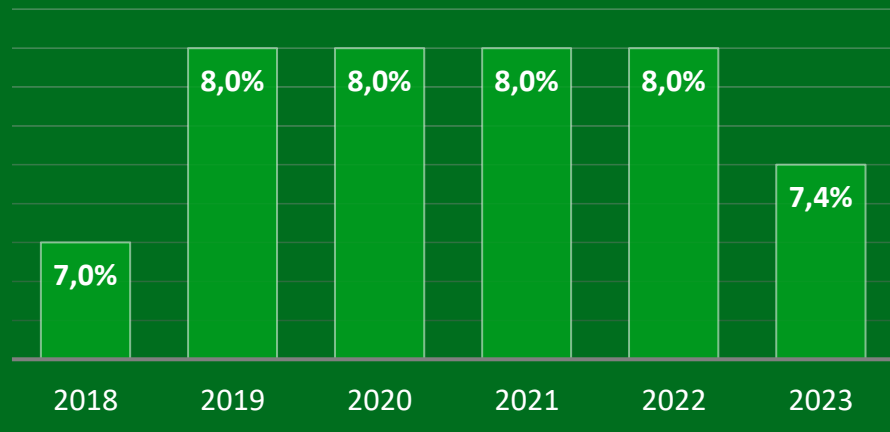

Antal (st per 10' inv) döda och allvarligt skadade i trafiken

Diagrammet visar antal döda och allvarligt skadade i trafiken.

Andel G/C-väg som har separerat gång och cykel

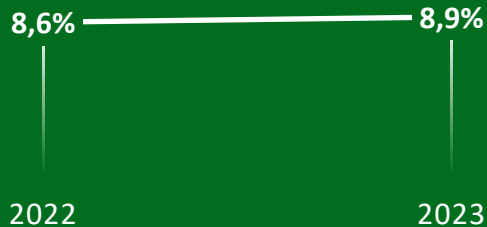

Diagrammet visar den andel gång- och cykelväg som har separerat gång och cykel.

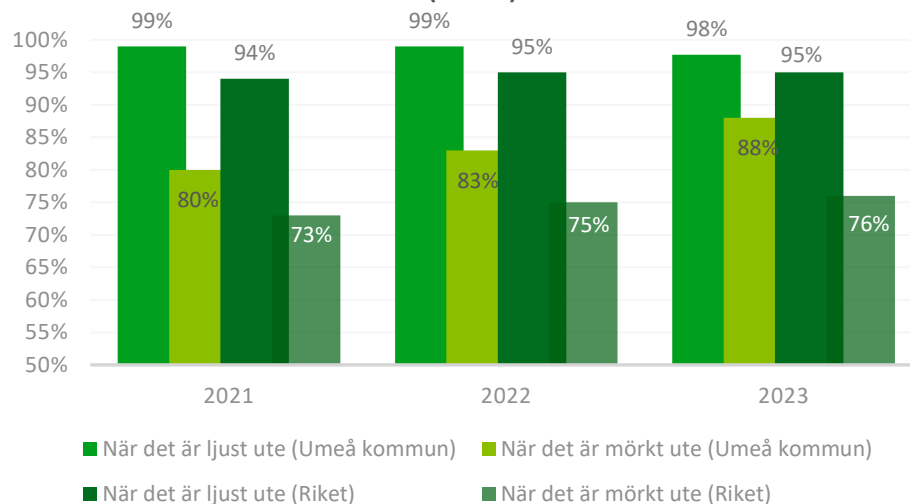
ANDEL RÖDA GC-VÄGAR

— Gång och cykelvägar. Andel (%) röda anläggningar

Diagrammet visar andelen gång- och cykelvägar samt gator med stort underhållsbehov.

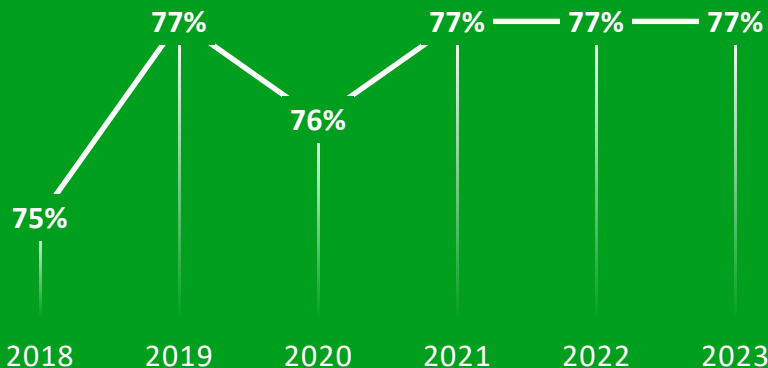
Upplevd trygghet i offentliga miljöer (SCB)

Diagrammet visar andel av svarande i SCB undersökning som upplever trygghet i offentliga miljöer (Umeå & Riket).

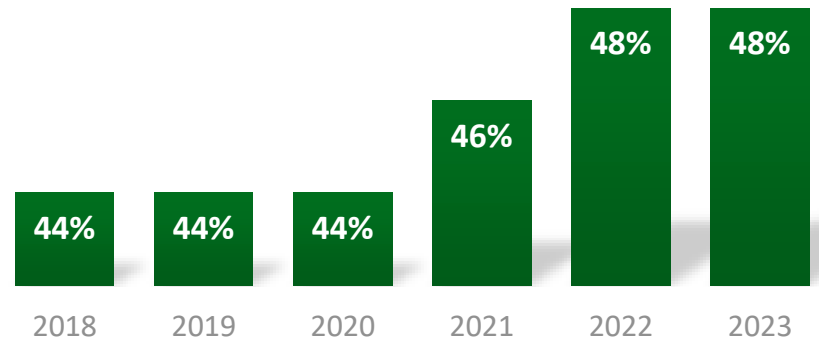

NÄRHET TILL PARKER OCH GRÖNOMRÅDEN

Diagrammet visar den andel av befolkningen i Umeå tätort som når parker och grönområden inom 250 meter.

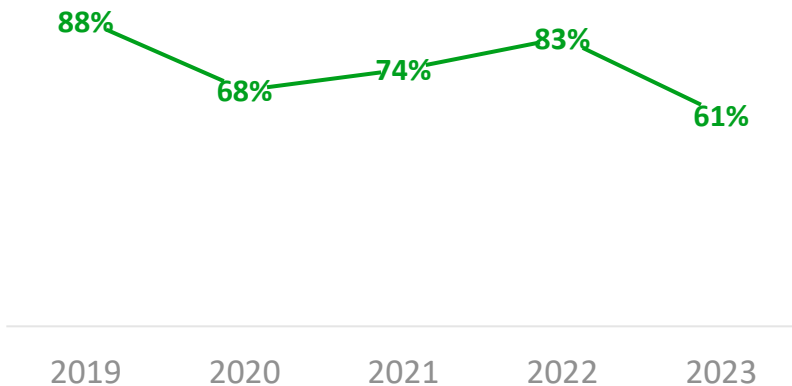
Närhet till lek andel av befolkningen (%) som når lekplatser inom 250m

Diagrammet visar den andel av befolkningen i Umeå tätort som når lekplatser inom 250 meter.

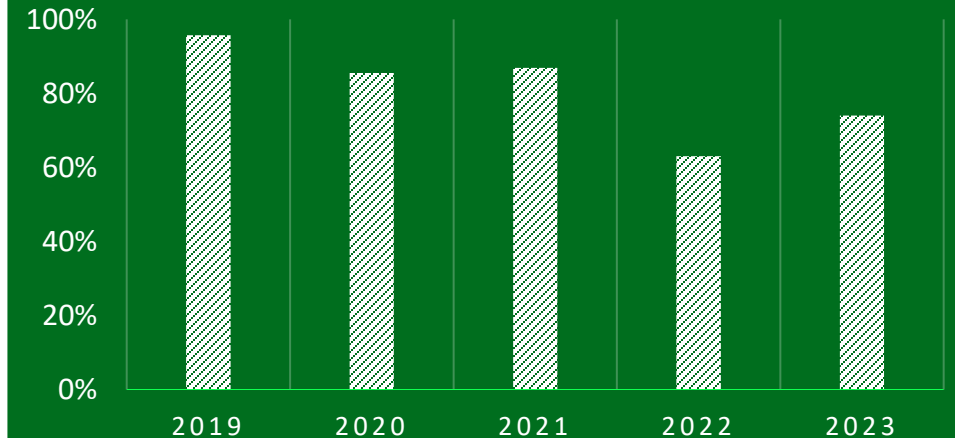

STARTADE PROJEKT (ANDEL AV PLANERADE) T2

Diagrammet visar andel startade projekt ur investeringsplanen under tertiäl 2.

GENOMFÖRANDEKRAFT, I % AV BUDGET

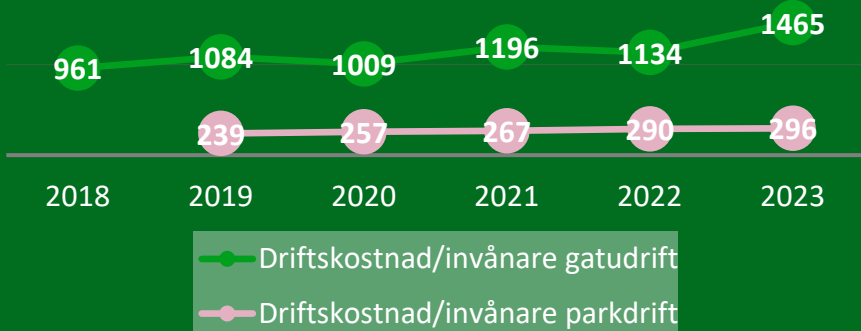

Diagrammet visar hur stor andel av den totala investeringsplanens budget som upparbetats årsvis i %.

Nyckeltal Gator och parker

Driftskostnad (kr) per invånare

Diagrammet visar årlig driftskostnad per invånare för gatudrift respektive parkdrift..

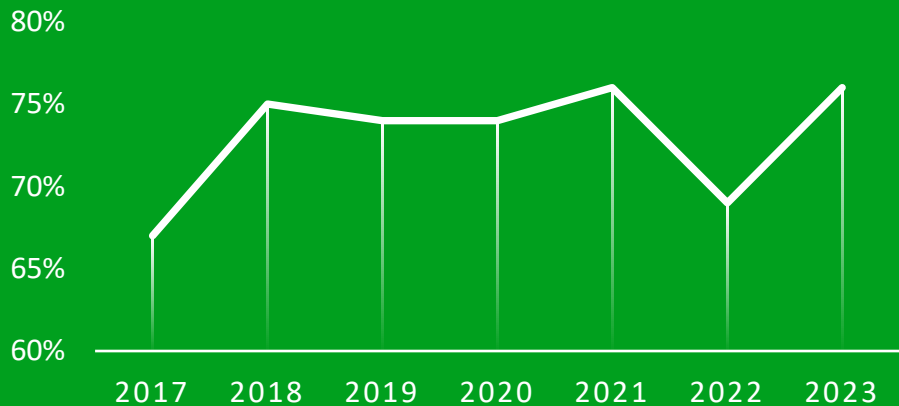
ENERGIANVÄNDNING UTOMHUSBELYSNING KWH/LJUSPUNKT

Bilden visar snittet för energianvändning för utebelysning i kilowatt per ljuspunkt.

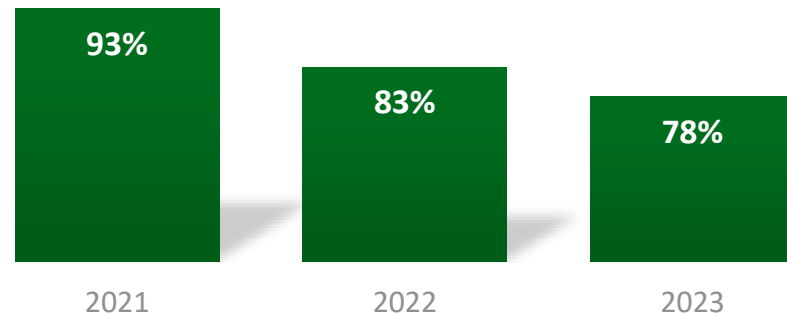

NKI MARKUPPLÅTELSE

Diagrammet visar nöjdhet med handläggning av markupplåtelser.

NKI färdtjänst Genomförande av resor

Diagrammet visar nöjdhet med genomförande av färdtjänstresor.

Produktionsnyckeltal Gator och parker

Mått	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kilometer vägar	436,7 km	438,5 km	439,6 km	442,9 km	443,5 km	443,7 km
Kilometer cykelvägar	247,9 km	250,1 km	253 km	255,6 km	259,3 km	259,6 km
Hektar parkmark	407 ha	410 ha	415 ha	419 ha	421 ha	418 ha
Hektar stadsnära skog	965 ha	962 ha	1014 ha	1011 ha	1007 ha	1003 ha
Antal medarbetare ¹	87 st	97 st	106 st	105 st	113 st	125,8 st
Antal pågående investeringsprojekt ²	102 st	124 st	115 st	131 st	156 st	164 st
Budgeterad investeringsvolym (mnkr)	191,7 mnkr	172,2 mnkr	124,5 mnkr	165,2 mnkr	186,1 mnkr	200,3 mnkr
Antal belysningspunkter	28 279 st	28 430 st	29 196 st	29 497 st	29 800 st	30 369 st

¹Månadsanställda, samtliga anställningsformer. ²Projekt med utfall under året

Nuläge: Gator och parker

Staden, infrastrukturen och stadsmiljön är viktig är av stor betydelse för staden och kommunens utveckling. Många undersökningar bekräftar platsens betydelse för utveckling och tillväxt. Därför är det viktigt att staden får fortsätta utvecklas; de offentliga miljöerna, grönstrukturen och infrastrukturen. Standarden på våra gator har vi svårt att upprätthålla då underhållsmedlen understiger behoven för att bibehålla eller förbättra standarden.

Gator och parkers verksamhet fungerar väl och ekonomin är i balans. Framtida kostnader påverkas av förtätningen i staden. På sikt kan förtätning innebära sänkta kostnader per invånare men sett till dagens förutsättningar så ökar driftkostnaderna. Marknadsförutsättningarna i norra Sverige påverkar kompetensförsörjningen, där en het arbetsmarknad både påverkar tillgången till kompetens och entreprenörer.

Ny teknik ger nya möjligheter och att bli duktiga att använda den tekniska utveckling som sker är ett prioriterat område. Takten i omställningen för klimatet behöver ökas, en omställning som på sikt kan sänka kostnaden men som under omställningstiden kräver mer resurser.

Prioriteringar för perioden: Gator och parker

Förvaltningens tema Utveckling

Vårt goda, löpande arbete är basen för våra leveranser. För att förstärka detta har vi valt att prioritera utveckling för det kommande året.

Vad: Arbetet med investeringsplaneringen, processer och sömlöshet Alla

- Utveckla projektarbetet, genom att implementera och revidera arbetssätt för att säkra högre genomförandekraft av investeringsbudgeten, bland annat genom framtagandet av en "Gatu-utvecklingsplan"
- Framtidssäkra den långsiktiga investeringsplaneringen genom fokus på robusthet och uppdatera arbetsmodell för arbetet med våra investeringsprojekt.
- Implementera den arbetsmodell som är framtagen för arbetet med detaljplaner i alla avdelningar.

Vad: Klimatomställningsarbetet Alla

- Etablera arbetsmodell och organisation för kommunens klimatomställningsarbete
- Översyn av klimatkrav och klimatberäkningar i anläggningsprojekt.
- Ta fram och implementera Prio+-nät för gång och cykel.
- Genomföra projekt och aktiviteter för att öka separeringen av gång och cykel, där flödena motiverar separering

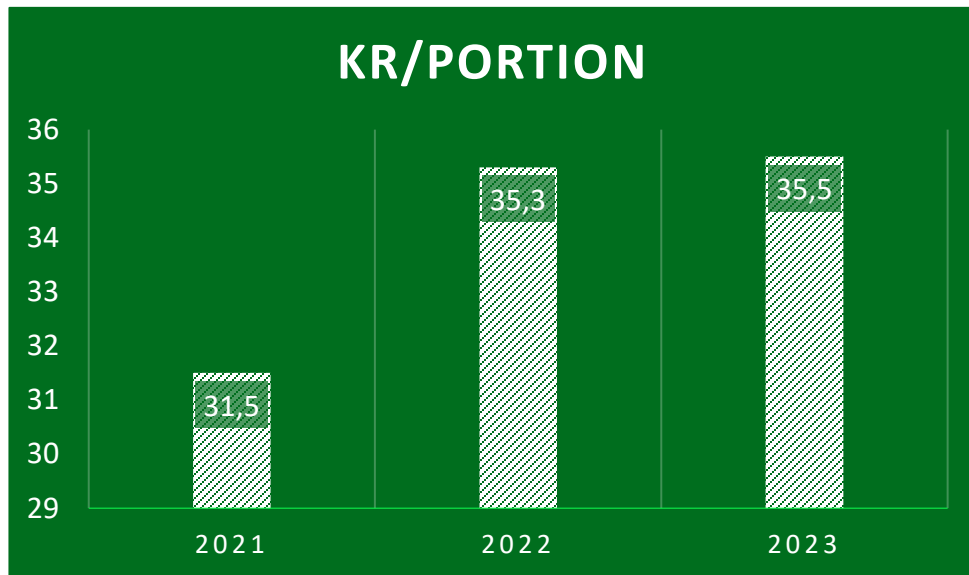
Måltidsservice uppdrag är att servera goda och hälsosamma måltider till kommunens verksamheter.

Genom den offentliga måltiden bidrar verksamheten till en god folkhälsa och en hållbar utveckling.

Vårt arbete ska genomsyras av hög kvalitet, god service och gott bemötande, allt i syfte att bidra till en bra måltidsupplevelse för våra matgäster.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Effektiv	Kostnad/ portion
Goda	Kundnöjdhet mäts på matråd och genom samverkan med kommunens verksamheter (NKI) ¹
Hälsosamma	Planerar menyer med grund i livsmedelsverkets råd om bra mat samt använder näringsberäknade recept i kostdatasystem

¹Under 2025 kommer verksamheten att göra ett omtag avseende metod för datainsamling.

Diagrammet visar kronor per portion.

Produktionsnyckeltal Måltidsservice

Mått	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal portioner	N/A	N/A	5 042 396 st	5 882 195 st	5 465 717 st	5 449 708 st
Antal tillagningskök	N/A	N/A	79 st	83 st	92 st	93 st
Antal medarbetare*	345 st	350 st	358 st	365 st	368 st	372 st

*Månadsanställda, samtliga anställningsformer

Nuläge Måltidsservice

De mål och utvecklingsområden som Måltidsservice sedan lång tid arbetat med har stort fokus mot en mer hållbar utveckling. Både Umeå kommuns ambitiösa klimatmål och livsmedelsverkets förslag på nya kostråd med mindre kött och mer vegetabilier stämmer väl överens med den inriktning vi redan har. För att fortsätta den positiva utvecklingen mot mer hållbara måltider krävs inte justeringar i verksamhetsplan men däremot fortsatta satsningar för att öka kunskapen och förståelsen.

Måltidsservice har en stor roll i förändringen till mer hälsosamma vanor, för våra barns intag i förskola och skola men också och för de äldre som tar del av Måltidsservice utbud.

Efter ett par år med underskott och fokus på grunduppdraget har verksamheten återhämtat sig ekonomiskt. Med en ekonomi i balans kan verksamheten jobba för att åter igen öka andelen ekologiska och närproducerade inköp och nå uppsatta mål.

Kompetensförsörjningen har identifierats som en risk. Dock, med de planerade aktiviteterna i vår kompetensförsörjningsplan samt det påbörjade projektet för att höja kompetensen hos måltidsbiträden i utbildningskök och validera deras kunskaper till kocknivå, förväntas denna risk hanteras effektivt.

Prioriteringar för perioden: Måltidsservice

Förvaltningens tema Utveckling

För Måltidsservice innebär förvaltningens gemensamma tema utveckling att vi sätter extra fokus på att medarbetarna ska ges förutsättningar att utmana det gamla, testa nytt och våga misslyckas - för det krävs modiga medarbetare och ett modigt ledarskap.

Vad: Goda. Samverkan som underlag för kundnöjdhet

Vem/När: Anette Boström

Vi behöver bli bättre på att mäta kundnöjdhet. Dagordningsmallen för matråd och frågorna i enkäten är ej känd och vi har för få svar för ett tillförlitligt resultat. Förankra i verksamheten och genom samverkan med förskola och skola.

Vad: Produktionsutredning inom Äldreomsorgen

Vem/När: Maria Svensson

Äldreomsorgsutredningen innebär förändringar i vilka boenden som blir kvar. Utreda hur Måltidsservice nyttjar den kapacitet vi har och producerar effektivast till dessa enheter?

Vad: Hälsosamma. Äldreomsorg inom måltidskonceptet

Vem/När: Monica Berg

Tydliggöra och följa upp Måltidskonceptet tillsammans med enhetschefer

Vad: Öka lokalproducerade inköp

Vem/när: Marie Bäckman

Vi skall prioritera inköp av lokalt producerade livsmedel för att nå uppsatt mål.

Städ- och verksamhetservice

Städ och verksamhetservice uppdrag är att utföra lokalvård och vaktmästeri i syfte att skapa en god vistelsemiljö i kommunens lokaler.

Vårt arbete ska genomsyras av god kvalitet utifrån fastställda servicenivåer på ett miljövänligt sätt och med gott bemötande för Umeå kommuns medborgare.

Kvalitetsfaktor	Indikator
God kvalitet och nöjda kunder	<ul style="list-style-type: none">• Kvalitetsmätning via kundenkät, årligen¹• Antal avvikelser och förbättringsförslag²
Effektiv lokalvård	Kvm/anställd
Miljövänliga metoder	Antal objekt som städas kemikaliefritt

¹Revidering av nuvarande modell och framtagande av ny metod kommer att ske under 2025.

²Verksamhetens avvikelssystem togs i bruk under 2024, antal avvikelser kommer att rapporteras from 2025

En viktig målgrupp för Städservice verksamhet är kommunens medborgare, för att skapa tydlighet i vad medborgare kan förvänta sig av den kommunala servicen finns politiskt fastställda servicenivåer. Servicenivåerna följs upp via egenkontroller och kvalitetskontroll. Resultatet redovisas till nämnd.

Städservice har för närvarande politiskt fastställda servicenivåer inom 8 olika lokalkategorier.

S e r v i c e n i v å e r

- Bibliotek
- Fritidsgårdar
- Förskola – Fritids
- Grundskola
- Gymnasieskola
- Idrottsanläggningar
- Kontor
- Skolrestaurang

Servicenivåerna reglerar och beskriver vilka typer av åtgärder som ingår per kategori samt med vilken frekvens respektive åtgärd genomförs.

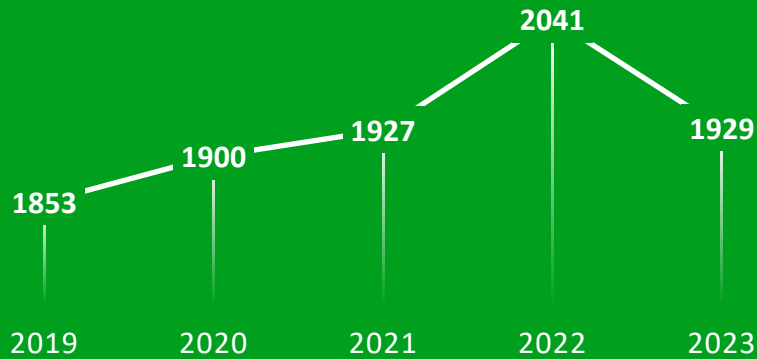
Lokalkategoriens olika utrymmen sorteras efter antagen nyttjandegrad (hög, mellan, låg) och tilldelas därefter ett åtgärdspaket.

Servicenivåerna beskriver även verksamhetens ansvar samt vilken form av periodiskt städ som ingår i städuppdraget.

Servicenivåerna har fastställts av tekniska nämnden 2022-12-15.

M2/ANSTÄLLD

Diagrammet visar antal kvadratmeter per anställd inom Städservice där lokalvård utförs.

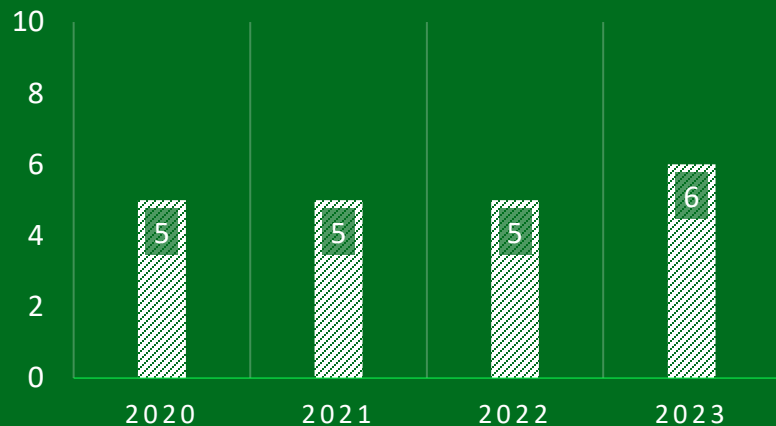
RESULTAT KUNDENKÄT, NKI

Diagrammet visar kundnöjdhet utifrån kundenkäter, enkäten har betygsskala 1-5. Nuvarande modell revideras och framtagande av ny metod kommer att ske under 2025.

KEMIKALIEFRI STÄDNING. ANTAL OBJEKT

Diagrammet visar antal objekt /fastigheter) som städas med kemikaliefria metoder.

Produktionsnyckeltal Städ och verksamhetservice

Mått	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal kvm städning	450 082	469 500	478 350	488 795	492 550	492 576
Antal medarbetare*	256	261	266	272	296	298

*Månadsanställda, samtliga anställningsformer

Nuläge: Städ- och verksamhetsservice

För att uppnå effektiv lokalvård med hög kvalitet krävs samarbete med intressenter och kunder. Det är avgörande att vi får information om förändringar inom olika verksamheter i kommunen, att lokalerna är städbara och att vi kan delta i utformningen av nya lokaler och materialval så att användning av ny teknik möjliggörs. Genom ett aktivt engagemang från alla parter kan vi säkerställa att våra tjänster möter de höga krav som ställs.

Återkoppling sker genom servicemöten och en reviderad kundundersökning. Ett webbaserat system för avvikelsehantering och förslag infördes 2024 och förbättras kontinuerligt.

Under 2025 står Städ- och verksamhetsservice inför flera utmaningar. En av de största är kravet att förbättra städ kvalitén och öka städfrekvensen, vilket skulle kräva en budget- och personalökning på nästan 50 procent. För att möta detta har en handlingsplan, "Städ kvalité 2.0", utvecklats med fokus på utbildning, kvalitetssäkring och nya städmetoder.

Verksamheten har under 2024 fått ny ledning med en verksamhetschef, fyra nya enhetschefer och en HR-administratör. Arbetet fortsätter under 2025 med att utveckla organisationen.

Sammanfattningsvis kommer 2025 präglas av systematiskt utvecklingsarbete för att hantera utmaningar, genomföra förbättringar och ta tillvara de möjligheter som ny teknik innebär.

Prioriteringar för perioden: Städ och verksamhetservice

Förvaltningens tema Utveckling

Verksamheten kommer under 2025 att genomsyras av utveckling dels genom ett ökat fokus på kvalitetssäkring, men även tillskapande av nya arbetssätt och metoder.

Vad: Robotisering

Vem: Michael Viklund När: 2025

Öka takten gällande robotiseringen enligt framtagen plan med utgångspunkt i varje enskilt objekts förutsättningar.

- Skapa förutsättningar för effektivt och utökat nyttjande av städrobotar, i samverkan med Fastighet.

Vad: Optimera bemanningsplaneringen:

Vem: Michael Viklund När: 2025

- Genomlysning av verksamhet samt översyn av arbetstidsförläggning i syfte att möta ett ökande behov gällande nyttjandegrad av kommunala lokaler.
- Systematisera bemanningsplaneringen.

Vad: Välja klimatsmarta arbetssätt & metoder

Vem: Michael Viklund När: 2025

- Översyn av städmetoder och produkter, samt identifiering av objekt lämpliga för miljövänlig och kemikaliefri städning.
- Vid nyproduktion väljs alltid i första hand miljövänlig och kemikaliefri städning.
- Aktivt återbruksarbete

Vad: Öka kvalitet / kvalitetssäkra

Vem: Michael Viklund När: 2025

Genomförande av framtagen handlingsplan, "Städkvalité 2.0".

- Införande av likvärdiga arbetssätt, kvalitetssäkring, egenkontroller och kvalitetskontroller.
 - Mål: Under 2025 ska kvalitetskontroll ske på minst 50% av objekten (förskolor prioriteras). Av dessa kontroller ska minst 70% uppnå "Godkänd".
- Slutföra behovsanalys samt förstudie avseende upphandling av verksamhetssystem för produktionsplanering.

A scenic view of a paved path in a park with tall trees and people walking and cycling. The path is wide and paved, curving slightly to the right. On the left side of the path, there are several people walking away from the camera. On the right side, a group of people is riding bicycles. The trees are tall and thin, with green and yellowing leaves, suggesting an autumn setting. The lighting is soft and warm, with a bright glow in the background, possibly from the sun being low on the horizon. The overall atmosphere is peaceful and active.

Stödfunktioner

inom teknik- och fastighetsförvaltningen

Ekonomienheten

Ekonomienheten ligger samlad under teknik- och fastighetsförvaltningen och inkluderar ekonomer/controllers för teknik- och fastighetsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen. Vårt huvudsakliga arbete ligger inom ekonomiområdet för dessa förvaltningar.

Ekonomienhetens grundläggande uppdrag är att stödja förvaltningarna i de ekonomiska processerna inom redovisning, budget och uppföljning samt bidra med specialistkunskap inom dessa områden.

Inom de olika ekonomiska processerna ingår även andra former av rapportering och uppföljning där enheten rapporterar in material som behövs.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Genomförande av rapportering inom uppsatta tidplaner	Andel
Träffsäkra prognoser	Prognoser/utfall %
Korrekt redovisning enligt god sed, där exempelvis stickprov eller granskning av revisorer ska uppvisa så få felaktigheter som möjligt	Antal avvikelser/år %

HR-enheten

HR-enheten ligger samlad under Teknik och fastighetsförvaltningen.

HR-enhetens uppdrag är att tillhandahålla ett verksamhetsanpassat HR stöd till chefer och verksamheter. I uppdraget ligger att arbeta såväl operativt som strategiskt med arbetsgivarfrågor inom kompetensförsörjning, arbetsmiljö, stöd i lönebildningsprocessen och rehabilitering.

Uppdragen och kompetensförsörjningsplanen utgår från de fastställda personalpolitiska målen samt tekniska nämndens uppdrag och mål, förvaltningens ledningsgrupper och verksamheter.

HR-enhetens alla arbetsprocesser utgår från förvaltningens kompetensförsörjningsplan och Umeå kommuns personalpolitiska mål.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Arbetsgivarvarumärket	<ul style="list-style-type: none">• Varbi sökvägar• Sociala medieaktivitet för annonser• Lediga tjänster och antal ansökningar• Personalomsättning
Anställningsprocessen	<ul style="list-style-type: none">• Uppföljning chefers upplevelse av anställningsprocess• Uppföljning och utvärdering av kvalitet i anställningsprocess av nyanställda via Learnifier• Uppföljning chefer införande systemstöd Learnifier
Tidiga kompetensförsörjningsinsatser	<ul style="list-style-type: none">• Resultat OSA: Medarbetares upplevelse av utvecklingsmöjligheter / karriärvägar• Uppföljning chefer införande systemstöd Winlas/Learnifier
Hälsopromotion / arbetsmiljö	<ul style="list-style-type: none">• Resultat OSA: Friskfaktorer• Resultat SAM• Sjukfrånvarostatistik kort/lång Hypergene• Uppföljning av arbetet med aktiv rehabilitering
Nöjdhet chef	<ul style="list-style-type: none">• Dialog med verksamhetschefer

Nämndens uppdrag är att uppfylla de medborgarlöften som avlagts via genomförande av grunduppdrag samt via arbete med av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmål. För att lyckas med det krävs det att teknik- och fastighetsförvaltningen och våra medarbetare har medborgarnas förtroende.

Förvaltningen ska därför arbeta för att på ett öppet, enkelt och begripligt sätt stärka förtroendet för medarbetarna i förvaltningen/kommunen genom att berätta om det förvaltningen gör, varför vi gör det och på vilket sätt det kommer medborgarna till nytta.

Vikten av att ha medborgarnas förtroende beskrivs även i förvaltningens vision:

Med stolta medborgare i ryggen förbättrar vi vardagslivet i Umeå.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Medborgarnas förtroende för medarbetarna inom förvaltningen samt kommunen ska stärkas	SCB, årlig mätning
Positiva inslag för förvaltningens verksamheter i media	Andel positiva inslag i media %, årlig mätning
Internt: skapa insyn och förståelse för varandras arbetsuppgifter och verksamheter	Antal nyheter från förvaltningen på teknik- och fastighets startsida på intranätet, årlig mätning

A rural landscape at sunset. A dirt road leads from the foreground towards a barn in the distance. The sky is filled with dramatic, colorful clouds in shades of orange, yellow, and grey. The road is wet, reflecting the sky and clouds. The foreground is a field of tall grass and wildflowers. In the background, there are rolling hills and other farm buildings.

Inriktningssmål

Våra viktigaste bidrag

Inledning inriktningsmål

Nämndens verksamheter har stor påverkansmöjlighet för kommunens övergripande inriktningsmål, via verksamheternas grunduppdrag och deras löpande arbete skapar nämnden viktiga förutsättningar.

Våra verksamheter är viktiga för hela kommunen. För medborgarnas trivsel i staden och verksamheternas service - men även för näringsliv och kommunens tillväxt.

Förutom löpande arbete via av kommunfullmäktige fastställt grunduppdrag arbetar nämnden med prioriterade aktiviteter till målen under planperioden.

Målen följs upp tertialvis och nämndens arbete redovisas med hjälp av utpekade kvalitetsfaktorer.

Inriktningsmål 1

Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050

Så bidrar tekniska nämnden:

Umeå kommun har ambitiösa mål för tillväxt och arbetet med hållbar utveckling, med visionen om 200 000 medborgare år 2050. I kommunens tillväxtarbete måste alla kommunens verksamheter bidra. Tekniska nämndens bidrag är viktiga då platsens attraktivitet och goda livsmiljöer är central för tillväxt. Tekniska nämnden som svarar för infrastruktur och service har här en central roll. Dels i bygget av infrastruktur och nya stadsdelar. Dels i arbetet att ge förutsättningar för andra aktörers projekt, både bostadsprojekt och nya företagsetableringar. Samtidigt som medborgarnas vardag inte ska påverkas mer än nödvändigt. Nämndens ambition att skapa en väl fungerande vardag beskriver hur viktigt detta är för att tillväxten ska ske på ett sådant sätt den ger positiva bidrag för dagens Umeåbor. Nämnden ger förutsättningar för bostadsbyggandet då infrastrukturen byggs ut så att fler bostäder kan ta plats i kommunen. Nämnden ser gärna att samarbetet med universiteten utvecklas och fördjupas, det finns många områden där möjligheten finns. Nämndens ansvar för servicen till kommunens verksamheter bidrar också, välfungerande lokaler och IT-lösningar likväl som bra offentliga måltider bidrar till en kommunal service som har betydelse när man ska välja bostadsort. Nämnden deltar i alla skeden i processen, från planering till byggande och sedan genomförande, service och förvaltning.

Nämndens prioriteringar för perioden:

- Leverans av projekt och infrastruktur, fokus tidiga skeden.
- Vara en aktiv partner inom innovation. Förstå nuvarande processer/arbetsätt för att utreda och föreslå nya.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Levererade projekt enligt investeringsplan	Genomfört i andel (%) av budget

Program för tillväxt

Programmet för tillväxt tar sin utgångspunkt och bygger vidare på det arbete som har gjorts och som pågår inom Näringslivsstrategins och Översiktsplanens genomförande samt den tillväxtrapport som tagits fram under 2021. Utifrån denna grund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

Med en växande befolkning måste fler bostäder tillkomma och vi måste fortsätta växa med människorna i fokus. Nya bostäder ska komplettera befintliga stadsdelar och tätorter, samt tillkomma inom kollektivtrafikstråk. Nya bostadsområden ska ha hög täthet. Ett svagt bostadsbyggande är en tydlig hämmare av tillväxt och motsatt, en hög takt i bostadsbyggandet driver tillväxt och stärker även för Umeå viktiga branscher såsom bygg och fastighet. Planberedskapen måste öka i kommunen och målet är ge förutsättningar för minst 2000 bostäder per år. Huvudansvar: KS, BN

2. Universiteten som tillväxtmotorer

Universiteten har varit den enskilt viktigaste faktorn bakom Umeås starka tillväxt. Platsen Umeå och Umeå Kommun har på många olika sätt växt ihop med universiteten och samverkan sker både på övergripande nivå men även brett inom områden som tex gemensamma innovationsmiljöer, kompetensförsörjning och talangattraktion. Huvudansvar: KS, PN, GVN

3. Etableringar och företagens tillväxt

Fokus på arbetstillfällen och hur vi kan nyttja och stärka Umeås diversifiering och förmåga att växa inom alla sektorer. Men även ett starkt fokus på att stärka Umeås förmåga att attrahera, omhänderta och utveckla etableringar utifrån omvärldens efterfrågan på ren energi och att Umeås specifika styrkor tillvaratas. Huvudansvar: KS, Umeå Energi

Inriktningsmål 2

Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Så bidrar tekniska nämnden:

Umeå är den största staden i Sverige som saknar så kallade utsatta områden. Nämndens bidrag rör många områden: till exempel trygghet i utomhusmiljöer, minskad hemlöshet och tillgång till utomhusmiljöer för aktiviteter. Vi fortsätter vårt arbete i enlighet med de tidigare fastställda styrdokumenterna, bland annat Handlingsplan mot våld. Vi kommer att arbeta med detta inom ramen för vårt grunduppdrag genom fortsatt arbete med trygga och säkra utemiljöer samt genom Fastighets arbete med att samordna lägenhetshanteringen i kommunen. Inom nämndens grunduppdrag pågår löpande arbete för att skapa och upprätthålla trygga och säkra utomhusmiljöer genom exempelvis planering och underhåll av gatubelysning, parker och naturområden.

Nämndens prioriteringar för perioden:

- Stadsdelssatsningar, fortsätta arbetet enligt av nämnden fastställd plan.
- Trygghetsskapande åtgärder Ersboda. Genomförande av utemiljöprojekt vid fastigheten Karet 2. Projektet sker i samverkan med UmeBrå, Ersboda folkets hus samt Fritid.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Upplevd trygghet i det offentliga rummet	Andel enligt SCB:s enkät
Barns och ungdomars delaktighet och inflytande	Antal genomförda dialoger och/eller insatser

Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina liv

Så bidrar tekniska nämnden:

Inom nämndens område finns många områden som kan bidra till att ge förutsättningar både för män och kvinnor. Särskilt kan nämnas att känna sig trygg i våra offentliga rum och tillgången till kollektivtrafik och hållbara färdstätt då kvinnorna använder de färdstätt mer. Tekniska nämnden har under många år arbetat för att jämställdhetsarbetet ska ge avtryck i det offentliga rummet och inför 2023 fick nämnden i uppdrag att förnya det arbetet. Nämnden har dessutom sett behov av att prioritera ett arbete kring medborgardialog för att på så sätt öka delaktigheten och inflytandet från alla medborgare i kommunens utveckling.

Nämndens prioriteringar för perioden:

- Medborgardialoger och stadsdelsåtgärder
- Utveckla tryggare mötesplatser, ett större projekt väljs ut ur investeringsplanen utifrån perspektivet jämställd stadsutveckling.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Jämställd stadsplanering	Genomföra ett projekt med särskilt jämställdhetsfokus
Barns och ungdomars delaktighet och inflytande	Antal genomförda medborgardialoger/ projekt där barn och ungdomar får möjlighet till delaktighet

Program för social hållbarhet

Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämlikt och jämställt som möjligt och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla.

1.1 Förhindra framväxten av segregation och utsatta områden

I arbetet med att utveckla hur kommunen mellan olika förvaltningar kan arbeta mer tillsammans, samt med andra aktörer och civilsamhället, detta i syfte att förbättra och utveckla arbetsmetoderna för att skapa ännu bättre förutsättningar för tidiga insatser och långsiktiga verksamheter. Huvudansvar: KS, IFN, FGN, BN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

1.2 Ett Umeå fritt från våld

Arbetet med ett Umeå fritt från våld utgår ifrån Umeå kommuns handlingsplan mot våld. Huvudansvar: KS, IFN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

All planering ska genomsyras av öppenhet, demokrati och jämställdhet. Vi ska utveckla det offentliga rummet så att alla, flickor och pojkar, kvinnor och män kan vistas där på lika villkor. Huvudansvar: JUSK, KS, BN, TN

2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Arbetet knyter an till ett Umeå fritt från våld som utgår ifrån Umeå kommuns handlingsplan mot våld, samt det sjätte nationella jämställdhetspolitiska delmålet. Huvudansvar: JUSK, IFN, TN

3.1 Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas

Arbetet utgår ifrån barnkonventionens grundläggande principer om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i alla olika frågor som rör det, och är en del i det pågående arbetet med dialog och demokratiutveckling med fokus på utvecklad medborgardialog. Huvudansvar: KS, FGN, GVN, IFN, FN, KN, TN

Program för social hållbarhet

3.2 Motverka barnfattigdom

Arbetet med barnfattigdom utgår ifrån Umeå kommuns handlingsplan för halverad barnfattigdom. Huvudansvar: IFN, GVN, PN, KN, FN, FGN, KS, TN, BN

3.3 Förebyggande folkhälsoarbete

Folkhälsoarbetet är en viktig del för att uppnå en socialt hållbar utveckling genom att skapa goda levnadsvillkor och utvecklingsmöjligheter för hela befolkningen i Umeå kommun. Både det hälsofrämjande och det sjukdomsförebyggande arbetet är viktigt. Inom fokusområdet barns uppväxtvillkor prioriteras kommunens folkhälsoarbete med barn och unga, men arbetet är viktigt livet ut ur ett folkhälsoperspektiv med fokus på jämlika förutsättningar för att en god folkhälsa ska genomsyra hela programmet. Huvudansvar: KS, FGN, GVN, IFN, FN, KN, TN

4.1 Fortsätta arbetet med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten

Arbete utgår ifrån strategier för hållbar tillväxt som fastställs i översiktsplanen, som gynnar hållbara flöden, skapar förutsättningar för ett gott vardagsliv och värnar betydelsen av lokal platsidentitet och social hållbarhet, där ett fortsatt målmedvetet arbete för ökad blandning i hela kommunen är grundläggande. Huvudansvar: KS, BN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

4.2 Stärka mötesplatser och överbygga barriärer

Arbetet utgår ifrån rekommendationerna i rapporten *Umeå stadsdelar – så står det till*, samt *Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun*, som understryker vikten av att stärka mötesplatser, skapa förutsättningar för socialt sammanhållna stadsdelar och tätorter, samt platser och motverka såväl fysiska som sociala barriärer i det offentliga rummet. Huvudansvar: KS, BN, FN, KN, TN, ÄN UKF genom Bostaden och Ultra

4.3 Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet

Kommunens övergripande bostadspolitiska mål är att möta både dagens och framtida behov av bostäder. För en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet kan det behövas särskilda åtgärder riktade mot de mest utsatta i samhället, utifrån Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram. Huvudansvar: KS, BN, IFN, TN, UKF genom Bostaden

Så bidrar tekniska nämnden:

Med beslutat åtgärdsprogram för miljömålen (fortsättningsvis benämnt "ÅGP") som bas planeras och genomförs åtgärder under samordning av förvaltningens miljöforum och i samverkan med programansvarig. Av de åtgärder i ÅGP som berör nämnden återfinns flest åtgärder inom området Klimat, därefter Biologisk mångfald, Giftfri miljö, God bebyggd miljö och Vatten.

Flertal av de åtgärder som tekniska nämnden omfattas av i ÅGP har stor potential att minska förvaltningens klimatpåverkan. Flera av åtgärderna omfattas av förvaltningens löpande och dagliga arbete, till exempel genom trafikprogram och energieffektivisering av kommunens lokaler. Men programmet innehåller även åtgärder som kräver ytterligare ansträngningar.

De åtgärder som är av arten strategisk planering, exempelvis att ta fram mål för klimatpåverkan vid renoveringsprojekt inom bygg- och anläggning eller mål för energianvändning är exempel på åtgärder i ÅGP där genomförandet, dvs att sätta målen, klassats som en liten kostnad. Att sedan uppfylla uppsatta mål kommer dock kräva en stor kostnad, vilket inte syns i kostnadsuppskattningen. Här krävs ytterligare arbete i samverkan med programansvarig samt andra aktörer.

Cirkulär ekonomi är ett område som tar allt större plats på nationell nivå och återbruk av produkter har stor potential gällande minskad miljö- och klimatpåverkan men även minskade monetära kostnader. Under 2023-2024 har förvaltningen bedrivit ett återbruksprojekt vars syfte var att utreda samt skapa förutsättningar för internt återbruk. Med systemstöd och resurser på plats kommer projektet tas in i förvaltningsfas under 2025, med målet att etablera och implementera arbetssätt och på sikt minska förvaltningens miljö- och klimatpåverkan.

Nämndens prioriteringar för perioden:

- Genomföra kartläggning av klimatpåverkan enligt GHG-protokollet (scope 1 och 2) för nämndens verksamheter.
- Främja återbruk inom teknik- och fastighetsförvaltningen. Fortsatt arbete med etablering av arbetssätt och organisation.
- Fortsatt arbete med att skapa förutsättningar för en fossilfri fordonsflotta och ladd-infrastruktur
- Påbörja åtgärder Sandbackadammen/Sandaparken
- Planera kommande investeringar kring Tvärån och Djupbäcken/Sandbäcken
- Genomföra sårbarhetsanalys avseende Ras och skred.
- Genomförande av återstående åtgärder i Åtgärdsprogrammet för Umeå kommuns lokala miljömål.
- Genomföra klimatberäkningar och bedömningar i tidiga skeden vid nyproduktion av byggnader. Detta i syfte att möjliggöra lägre klimatpåverkan via exempelvis medvetna materialval, demonterbarhet och återbruk.

Inriktningsmål 4

Kvalitetsfaktor	Indikator
Andel hållbart resande (buss, cykel, gång) inom Umeå tätort	<ul style="list-style-type: none">• Andel %
Närhet (200 meter) inom Umeå tätort till huvudvägnät för gång- och cykel	<ul style="list-style-type: none">• Andel av befolkningen %
Närhet (500 meter) inom Umeå tätort till stomstråk för kollektivtrafik	<ul style="list-style-type: none">• Andel av befolkningen %
Nyttjande av kollektivtrafik i Umeå tätort (Ultra)	<ul style="list-style-type: none">• Antal påstigande/år
Laddinfrastruktur (medarbetare och tjänstebilar UK)	<ul style="list-style-type: none">• Antal laddpunkter
Energianvändning i kommunens lokaler	<ul style="list-style-type: none">• kWh/m²
Energianvändning utomhusbelysning	<ul style="list-style-type: none">• kWh/ljuspunkt
Installerad effekt solceller	<ul style="list-style-type: none">• kW
Klimatsmarta måltider	<ul style="list-style-type: none">• Andel ekologiska inköp (%)• Andel närproducerade inköp (%)• Klimatpåverkan CO₂/portion
Minska matsvinn	<ul style="list-style-type: none">• g/portion (totalt svinn)• Tallrikssvinn, kg/år• Tillagningssvinn, kg/år• Serveringssvinn, kg/år
Klimatpåverkan i byggskedet, nyproduktion	<ul style="list-style-type: none">• kg CO₂e/m² bruttototalarea

Program för klimatneutrala Umeå

Programmets syfte är att minska utsläppen av växthusgaser för att bidra till att minska den globala uppvärmningen och de klimatförändringar som medföljer, i enlighet med Parisavtalet. Kommunfullmäktige har i februari 2020 antagit lokala miljömål och beslutat att Umeå ska vara klimatneutralt 2040, dvs ha netto-nollutsläpp av växthusgaser. Som ett delmål beslutades att Umeå kommunkoncern ska vara klimatneutral 2025. Mot denna bakgrund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

Fokusområde 1 – Transporter

Transporter har stor betydelse för klimatpåverkan – de står för ungefär hälften av all klimatpåverkan i Umeå. Därför kommer det behövas stora förändringar på det området för att klara klimatmålen. Samtidigt är transporter väldigt viktiga för att samhället ska fungera. Stadens alla aktörer och invånare behöver därför vara delaktiga i arbetet med att minska transporternas och resornas klimatpåverkan.

Umeå kommuns arbete med att bli ett mer transporteffektivt samhälle och minska klimatpåverkan från resor och transporter utgår från översiktsplanen och de strategier som finns där. Det finns flera redan beslutade program och styrdokument, där strategierna konkretiseras – det är av största vikt att de åtgärderna effektbedöms och genomförs.

Fokusområde 2 - Bygg och anläggning

Bygget av nya hus, vägar och annan infrastruktur genererar stora klimatutsläpp. Samtidigt måste de byggnader och den infrastruktur som redan finns underhållas, vilket också medför utsläpp. En växande kommun behöver fler bostäder och i Umeå ska det finnas förutsättningar för ytterligare 2000 bostäder per år, utbyggnad av den kommunala servicen, och förbättrade förutsättningar för industri och företag att etablera sig och växa. Därför kommer det att krävas stora förändringar i materialval och byggteknik för att minska byggsektorns klimatpåverkan.

Program för klimatneutrala Umeå

Fokusområde 3 - Energi, el och fjärrvärme

Produktion och användning av el och fjärrvärme står för omkring en femtedel av Umeås totala växthusgasutsläpp. I och med Umeås tillväxt med fler bostäder och utveckling av industrier tillsammans med en elektrifiering av hela samhället inklusive transportsektorn kommer dessutom användningen av el att öka i Umeå liksom uttaget av effekt. För att minska klimatutsläppen behövs en samhällsomställning och livsstilsförändringar med ett ökat fokus på bland annat energieffektivisering i byggnader, energirådgivning till privatpersoner och företag samt fortsatt utveckling av produktion av el och fjärrvärme och metoder för koldioxidinfångning

Fokusområde 4 - Cirkulär ekonomi

För att klara klimatmålen är det viktigt att ställa om från en linjär ekonomi till en så kallad cirkulär ekonomi. En linjär ekonomi bygger på att naturresurser utvinns, produceras, konsumeras och sedan blir till avfall. En cirkulär ekonomi bygger i stället på kretsloppstänkande, alltså att material och produkter återanvänds eller återvinns för att fortsätta skapa värde så länge som möjligt. Det handlar bland annat om att verka för ökad återvinning, matavfallsutsortering och användning av fjärrvärme liksom om olika satsningar på återbruk och reparationer.

Fokusområde 5 - Övergripande insatser

För att klara klimatmålen måste konkreta insatser inom områden med stor klimatpåverkan kompletteras med mer övergripande insatser för att utveckla kommunkoncernens förmåga att bidra till Umeås klimatomställning. Det handlar om exempelvis metodutveckling inom uppföljning, upphandling och klimatinvesteringsplaner samt kunskaphöjning och samarbete lokalt till internationellt. Även ledning, styrning och organisation likt etablering av gemensamma styr- och arbetsgrupper utifrån prioriterade områden är viktigt.

Personalpolitiska mål

Inledning personalpolitiska mål

Inom nämndens verksamheter, liksom för Umeå kommun i stort, finns utmaningar och möjligheter med kompetensförsörjning. Medarbetarna är vår absolut viktigaste resurs och genom att arbeta med att vara en attraktiv arbetsgivare, och genom att fokusera på friskfaktorer, får vi medarbetare som trivs och mår bra. Då säkras också kompetensförsörjningen. Våra chefer ska ges möjlighet att, tillsammans med sina medarbetare, få de bästa förutsättningarna att klara de personalpolitiska målen.

Övergripande prioriteringar för perioden

I kompetensförsörjningsplanen har förvaltningen identifierat fyra fokusområden för perioden 2023–2025: arbetsgivarvarumärket, tidiga kompetensförsörjningsinsatser, hälsopromotion och anställningsprocessen. Fokus ligger på att stödja och utveckla verksamheternas arbete med att behålla och utveckla medarbetare för att klara kompetensförsörjningen och de personalpolitiska målen.

- Under 2025 kommer arbetet fortsätta inom ovan nämnda fokusområden. Det kommer bl.a genomföras aktiviteter såsom implementering av kompetensmodulen WinLas samt friskfaktorer och Aktiv rehabilitering. Vi arbetar med utveckling av onboarding¹, med utvecklings och karriärvägar samt paketering av arbetsgivarerbjudandet.

Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället

Så bidrar tekniska nämnden:

Genom att i kompetensförsörjningsplanen arbeta med fyra fokusområden: arbetsgivarvarumärket, tidiga kompetensförsörjningsinsatser, hälsopromotion och anställningsprocessen. Kompetensförsörjning är, och kommer vara, en central utmaning då kommunen måste attrahera och behålla rätt kompetens. Aktiviteter kring arbetsmiljö och kompetensutveckling kommer vara fortsatt prioriterade för att hjälpa verksamheter och chefer att bygga starka team och utveckla hälsofrämjande arbetsplatser.

Prioriteringar under perioden:

- Utveckla onboarding-processen för att säkerställa en smidig och effektiv introduktion av nya medarbetare. Införande och implementering av *Learnifier*¹.
- Skapa och tydliggöra utvecklingsmöjligheter och karriärvägar, samt främja en lärande organisation som stödjer medarbetares och chefers utveckling.
- Utforska och använda digitala verktyg och lösningar för att effektivisera HR-processer och stödja en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Andel heltidsanställda	%
Personalomsättning, totalt	%
Personalomsättning, egen avgång	%
Medarbetarenkäten, totalt medelvärde	NMI

Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Så bidrar tekniska nämnden:

Genom att chefer får utrymme för egen kompetensutveckling och tid för reflexion och ledarskapet. Chefens egen arbetsmiljö måste vara god. Ingen chef ska ha fler medarbetare än 30 st.

Prioriteringar under perioden

- Anställningsprocessen. Chefer och ledning är betydelsefulla för hela medarbetarresan, från den första kontakten och till att anställningen avslutas. Anställningsprocessen inom teknik- och fastighetsförvaltningen ska vara enkel att genomföra för chef. Sökanden och medarbetare ska uppleva processen som positiv i alla led.

Kvalitetsfaktor	Indikator
Andel chefer med max 30 medarbetare	%
Medarbetarenkäten, totalt medelvärde chefer	NMI

Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Så bidrar tekniska nämnden:

En god arbetsmiljö och hälsofrämjande insatser bidrar till att medarbetare och chefer trivs, mår bra och presterar väl. Teknik- och fastighetsförvaltningen skapar förutsättningar för att bidra till ett hållbart arbetsliv genom att fortsätta arbetet med friskfaktorer, tidiga insatser och arbetsanpassning vilket inkluderar exempelvis aktiv rehabilitering. Det systematiska arbetsmiljöarbetet, att följa rådande lagkrav samt arbeta med jämställda arbetsförhållande bidrar till att vi får friskare medarbetare och bättre arbetsplatser. Resultatet av Medarbetarenkäten och det efterföljande arbetet kan genomföras med stöd av friskfaktorerna.

Prioriteringar under perioden

- Integrera friskfaktorer för att skapa en hälsosam och hållbar arbetsmiljö, vilket bidrar till både trivsel och prestation.
- Tidiga insatser och aktiv rehabilitering

Kvalitetsfaktor	Indikator
Sjukfrånvaro	%
Andel långtidsfriska	%
Olycksfall	Antal/år
Tillbud	Antal/år
Arbetsmiljöbrist	Antal/år
Andel skyddsombud som genomgått introduktions	%

An aerial photograph of Umeå, Sweden, taken at sunset. The city is illuminated with warm lights, and the sky is a mix of orange, yellow, and deep blue. A large river flows through the city, with several bridges crossing it. The word "Ekonomi" is written in large, white, sans-serif font across the center of the image.

Ekonomi

Inledning ekonomi

Det ekonomiska läget har inför 2025 stabiliserats i Sverige och prognosen för kommande år är en inflation omkring 2 procent, vilket är lägre än de senaste åren. För Tekniska nämnden innebär det att prisökningarna generellt blir på en mer hanterbar nivå kommande år om prognosen håller, särskilt för exempelvis hyror och livsmedel samt andra stora avtal knutna till KPI/KPIF. Detta leder till att nämndens verksamheter har större möjlighet att genomföra sina uppdrag inom befintliga service- och ambitionsnivåer, utan att behöva göra stora prioriteringar eller besparingar på grund av kostnadsökningar. Utöver inflation påverkas nämnden av väder, vilket kan medföra avvikelser mot budget med snabb verkan.

Nämndens budget för 2025 innehåller även riktade beslut, 7 mnkr till klimat och miljö, 26 mnkr för digitalisering och AI samt 14 mnkr som tidigare tillskjutits för *Umeå växer tryggt och säkert*. Dessa budgetförstärkningar möjliggör för exempelvis DoIT att utöka sin verksamhet kommande år.

Verksamheterna beskriver i sin del av verksamhetsplanen de anpassningar och prioriteringar som planeras.

Tekniska nämnden har beslutat om fördelning av budget på verksamhetsnivå enligt nedan tabell:

Verksamhet	Budget 2024 UVTS ¹ 2024		Löneindex 2025	Indexökning 2025	Just PO	Volymökning Riktade beslut	Total ram 2025	Utökning ink UVTS	
Fastighet	701 014	1 000	2 784	12 300	-1 945	4 000	3 000	722 153	21 139
DoIT	107 104	1 000	0	0	-1 668	0	26 000	132 435	25 332
Städ och verksamhetsservice	133 116	1 000	4 202	56	-2 914	3 000	0	138 460	5 345
Måltidsservice	265 697	10 000	5 535	2 054	-3 867	5 200	0	284 620	18 923
Gator och Parker	227 232	1 000	2 295	8 131	-1 603	5 500	4 000	246 554	19 322
Gemensamt	26 218		691	139	-483	116	0	26 682	463
Totalt	1 460 381	14 000	15 507	22 680	-12 480	17 816	33 000	1 550 904	90 523

¹Umeå växer tryggt och säkert

Investeringsbudget 2025

Av kommunfullmäktige beslutad investeringsbudget 2025 och plan 2026-2028

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Summa 2025-2028
Tekniska nämnden		914 128	1 088 665	1 036 434	1 189 407	4 228 634
Fastigheter		599 643	810 517	733 531	820 946	2 964 637
Brand- och räddningsnämnden		64 828	122 000	27 000	0	213 828
Brandstation norr	Påbörjad	34 828	122 000	27 000	0	183 828
Rekonstruktion brandstation signalvägen	Nytt	30 000	0	0	0	30 000
Fritidsnämnden		0	0	0	224	224
Ram lokalanpassningar Fritid	Årtligt ramanslag (reinvestering)	0	0	0	224	224
För- och grundskolenämnden		201 039	253 250	324 800	375 125	1 154 214
Carlshöjdsskolan ombyggnad anpassad grundskola	Ej påbörjad	10 000	0	0	0	10 000
För- och grundskolegårddar solskydd, belysning, lek	Årtligt ramanslag (reinvestering)	2 200	3 300	3 300	3 366	12 166
Förskola Aspgården 6 avd	Ej påbörjad	2 000	29 000	31 100	0	62 100
Förskola Hörnefors 4 avd	Ej påbörjad	20 000	19 400	0	0	39 400
Förskola Innertavle 4 avd	Ej påbörjad	0	1 000	25 400	15 000	41 400
Förskola Kungsgården 8 avd	Påbörjad	20 575	0	0	0	20 575
Förskola Lövä 4 avd	Påbörjad	0	23 900	0	0	23 900
Förskola Mariedal (fd Varglyan) 6 avd	Påbörjad	5 013	0	0	0	5 013
Förskola Metallurgen (fd Carlslund) 8 avd	Påbörjad	0	0	0	42 000	42 000
Förskola Olofsdal 8 avd	Ej påbörjad	0	0	0	10 000	10 000
Förskola Rödåsel 2 avd	Påbörjad	6 000	20 000	0	0	26 000
Förskola Storsjö 1 avd	Ej påbörjad	4 500	5 000	0	0	9 500
Förskola Stöcke 6 avd ny	Nytt	0	1 000	20 000	41 100	62 100
Förskola Tomtebo strand 6 avd	Nytt	0	2 000	30 000	30 100	62 100
Förskolestruktur 16 avd	Ej påbörjad	0	0	28 400	0	28 400
Förskolor med kök, 12 avd per år	Ej påbörjad	0	0	0	37 100	37 100
Grisbackaskolan kök matsal 4 klassrum	Ej påbörjad	50 000	39 000	0	0	89 000
Hedlundaskolan F-6 utbyggnad till två paralleller	Ej påbörjad	30 000	30 000	7 000	0	67 000
Innertavle ersätt en byggnad för åk 4-5	Ej påbörjad	19 000	19 000	0	0	38 000
Mariehemsskolan F-6 utbyggnad till två paralleller	Påbörjad	11 000	0	0	0	11 000
Obbola skola F-9 utbyggnad till två paralleller	Påbörjad	0	0	43 000	55 000	98 000
Ram anpassningar förskola	Årtligt ramanslag (reinvestering)	550	550	550	561	2 211
Ram anpassningar grundskola	Årtligt ramanslag (reinvestering)	1 100	1 100	1 100	1 122	4 422
Rödängsskolan nybyggnad en parallell F-6	Nytt	5 000	50 000	75 000	50 000	180 000

Volym/ombyggnation förskolor	Ej påbörjad	0	0	0	13 000	13 000
Volymbehov Norra	Ej påbörjad	0	0	34 000	0	34 000
Volymbehov Västra	Ej påbörjad	0	0	5 950	0	5 950
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden		37 100	87 100	41 100	21 000	186 300
Championjonen vux elevökn	Påbörjad	30 000	0	0	0	30 000
Ram anpassningar Gym-Vux	Nytt	7 100	7 100	1 100	1 122	16 422
Vasaskolan gymn elevökn	Påbörjad	0	80 000	40 000	11 000	131 000
Volym/ombyggnation gymnasieskolor	Ej påbörjad	0	0	0	8 878	8 878
Individ- och familjenämnden		91 076	132 077	51 941	136 038	411 132
Daglig verksamhet	Ej påbörjad	0	0	0	48 600	48 600
Daglig verksamhet Magistervägen	Ej påbörjad	50 000	65 000	0	0	115 000
Gruppboende	Ej påbörjad	0	0	0	23 000	23 000
Gruppboende	Ej påbörjad	0	0	0	23 000	23 000
Gruppboende	Ej påbörjad	0	0	0	23 000	23 000
Gruppboende 2024, 3	Ej påbörjad	0	7 000	10 000	0	17 000
Gruppboende Gimoplan	Påbörjad	1 000	10 000	8 864	0	19 864
Gruppboende Komministern	Påbörjad	8 500	1 000	0	0	9 500
Gruppboende Sandlådan 1	Påbörjad	8 500	0	0	0	8 500
Gruppboenden Tomtebogård 2 plan	Ej påbörjad	0	31 000	3 000	0	34 000
Korttidsvistelse, ersätta Älgvägen	Ej påbörjad	0	0	12 000	0	12 000
Ram anp DV, anp LSS-boende mm	Årtligt ramanslag (reinvestering)	23 077	18 077	18 077	18 438	77 668
Kulturnämnden		1 100	20 990	27 490	15 385	64 965
Bibliotek	Ej påbörjad	0	0	0	14 375	14 375
Kulturskola	Nytt	0	20 000	26 500	0	46 500
Ram anpassning/renovering bibliotek	Årtligt ramanslag (reinvestering)	1 100	990	990	1 010	4 090
Tekniska nämnden		190 700	138 200	141 500	148 064	618 464
Kök ramanslag	Årtligt ramanslag (reinvestering)	8 800	8 800	11 000	11 220	39 820

Nämnd	Status/Kategori	Budget	Plan	Plan	Plan	Summa
		2025	2026	2027	2028	2025-2028
Atgärdsprogram Bygg och anläggning Fastighetsinvesteringar klimat	Ej påbörjad	5 000	5 000	5 000	0	15 000
Atgärdsprogram Energi Fastighetsinvesteringar (lönsamma)	Årligt ramanstag (reinvestering)	17 100	12 100	12 100	11 220	52 520
Atgärdsprogram Transporter Laddinfrastruktur tjänstefordon	Påbörjad	5 500	5 500	5 500	5 800	22 300
Ökad civilberedskap	Ej påbörjad	6 700	6 700	6 700	5 000	25 100
Äldrenämnden		13 800	56 900	119 700	125 110	315 510
Ram anpassning kommunala lokaler och boenden	Årligt ramanstag (reinvestering)	5 500	5 500	5 500	5 610	22 110
Sävar hemtjänstlokal/dagverksamhet	Ej påbörjad	1 600	9 700	19 600	10 000	40 900
Vård- och omsorgsboende 60 pl	Ej påbörjad	6 700	41 700	83 900	43 200	175 500
Vård- och omsorgsboende 90 pl Tomtebo strand	Ej påbörjad	0	0	10 700	66 300	77 000
Gator och vägar		198 585	172 299	228 726	271 835	871 444
Tekniska nämnden		198 585	172 299	228 726	271 835	871 444
Bro över Stationsentré	Ej påbörjad	0	0	23 264	23 264	46 528
Bölevägen	Påbörjad	7 286	0	0	0	7 286
Cykelparkering Umeå Ö och Umeå C	Nytt	0	6 000	0	0	6 000
Djupbäcken Klimatanpassning	Nytt	7 500	17 500	20 000	20 000	65 000
Dragongatan	Påbörjad	3 000	0	0	0	3 000
Fordon 7 år och utrustning	Årligt ramanstag (reinvestering)	7 700	7 700	7 700	7 854	30 954
GC-bro Sävarån	Ej påbörjad	0	0	6 000	6 000	12 000
Hissjövägen	Nytt	0	0	0	5 000	5 000
Järnvägspassage Holmsund	Ej påbörjad	2 000	3 000	20 000	30 000	55 000
Kollektivtrafiknod Trandansen	Nytt	0	0	0	15 000	15 000
Kommun- & stadsdelssatsningar	Årligt ramanstag (reinvestering)	2 200	2 200	2 200	2 244	8 844
Kungsgatan	Ej påbörjad	8 000	6 000	0	0	14 000
Kungsvägen etapp 1	Påbörjad	16 000	0	0	0	16 000
Nipvägen	Ej påbörjad	1 000	0	0	0	1 000
Norra Obbolavägen	Ej påbörjad	5 000	6 000	1 405	3 595	16 000
Renmarkstorget	Ej påbörjad	20 000	0	0	0	20 000
Snötipp	Nytt	0	0	0	9 000	9 000
Säkra anläggningarnas standard	Årligt ramanstag (reinvestering)	68 559	68 559	68 559	69 930	275 606
Tvärån Klimatanpassning	Nytt	7 500	17 500	20 000	20 000	65 000
Utredningar inför investeringar	Årligt ramanstag (reinvestering)	1 100	1 100	1 100	1 122	4 422
Viadukt Tomternavägen	Ej påbörjad	0	0	11 258	11 258	22 516
Väg 503	Påbörjad	10 000	10 000	19 500	19 500	59 000
Älidhem stadsmiljö Gata	Nytt	0	0	1 000	3 000	4 000
Atgärdsprogram Framkomlighetshöjande Kollektivtrafik	Nytt	3 750	3 750	3 750	3 750	15 000
Atgärdsprogram Transporter Klimatanpassning	Årligt ramanstag (reinvestering)	12 100	12 100	12 100	11 220	47 520
Atgärdsprogram Transporter Trafiksäkerhet och Hållbara färdstätt	Årligt ramanstag (reinvestering)	15 890	10 890	10 890	10 098	47 768
IT		88 840	80 820	54 258	71 008	294 925

Nämnd	Status/Kategori	Budget	Plan	Plan	Plan	Summa
		2025	2026	2027	2028	2025-2028
Tekniska nämnden		88 840	80 820	54 258	71 008	294 925
Bildskärman och tillbehör	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 824	2 824	2 498	10 346
Datorer Umeå Kommun	Årligt ramanslag (reinvestering)	36 834	37 258	21 181	28 463	123 735
IP-telefoni	Årligt ramanslag (reinvestering)	215	0	0	0	215
Ram It FG	Årligt ramanslag (reinvestering)	18 541	15 079	11 162	15 792	60 573
Ram It GY	Årligt ramanslag (reinvestering)	14 551	19 967	13 399	14 236	62 153
Ram It infrastruktur	Årligt ramanslag (reinvestering)	7 700	4 593	4 593	7 069	23 954
Skrivare som tjänst	Årligt ramanslag (reinvestering)	3 300	1 100	1 100	2 950	8 450
Övriga reinvesteringar	Årligt ramanslag (reinvestering)	5 500	0	0	0	5 500
Parker		19 000	19 300	14 300	18 586	71 186
Tekniska nämnden		19 000	19 300	14 300	18 586	71 186
Gatutråd	Årligt ramanslag (reinvestering)	660	660	660	673	2 653
Lekparker	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 400	4 488	17 688
Olofsdals park	Nytt	0	0	0	4 000	4 000
Parker	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 400	4 488	17 688
Skog	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 200	2 244	8 844
Storsjöparken	Påbörjad	3 700	0	0	0	3 700
Strandprom Alla broar runt	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 200	2 244	8 844
Utredningar allmänt	Årligt ramanslag (reinvestering)	440	440	440	449	1 769
Älidhem stadsmiljö Park	Nytt	1 000	5 000	0	0	6 000
Övriga		8 060	5 730	5 620	7 032	26 442
Tekniska nämnden		8 060	5 730	5 620	7 032	26 442
Fastighet Inredning/ utrustning	Årligt ramanslag (reinvestering)	440	440	330	337	1 547
Inventarier Nya kök ÅO, gymn, grundskolor	Ej påbörjad	0	0	0	1 300	1 300
Maskiner (elektronik/digitalisering) MS	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 000	1 000	1 000	1 020	4 020
Ram Ståd	Årligt ramanslag (reinvestering)	5 000	3 790	3 790	3 866	16 446
Utrustning stallarna	Ej påbörjad	800	0	0	0	800
Volym och arbetssätt MS	Årligt ramanslag (reinvestering)	820	500	500	510	2 330

An aerial photograph of Umeå, Sweden, during a vibrant sunset. The sky is filled with dramatic, layered clouds in shades of orange, red, and purple, with the sun low on the horizon. The city below is a mix of modern and traditional architecture, with buildings of various colors and styles. The water of the Umeå River is visible in the bottom left corner. The word "Bilagor" is overlaid in the center in a large, white, sans-serif font.

Bilagor

Bilaga 1: Plan för styrning och uppföljning externa utförare

Tekniska nämnden har i huvudsak två områden där verksamheten lämnats över till externa utförare; gatudrift (inkluderar fastighets vinterväghållning) samt kommunal färdtjänst. Utförarna är upphandlade enligt de lagkrav som finns och avtalen är tecknade och godkända av kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott.

Upphandlingarna har föregåtts av en öppen dialog med de entreprenörer som finns på marknaden, allt för att säkerställa att avtalen ger goda förutsättningar för både kommunen och entreprenörerna.

Löpande uppföljning via dialoger, månads- eller tertialvis, utgör grunden för styrningen av de externa utförarna. Fördjupade dialoger sker i de fall signaler kommer gällande stora och allvarliga avvikelser från de kvalitetskriterier som avtalats. Tekniska nämnden fastställer uppföljningen av dessa kriterier, som följs upp och utvärderas årligen.

Vinterväghållning	2019	2020	2021	2022	2023
Internt	7 662 901	7 206 898	11 269 014	13 474 681	17 959 657
Externt	66 865 338	50 351 091	74 622 147	61 668 918	81 469 341
Totalt	74 528 239	57 557 989	85 891 161	75 143 599	99 428 998
Andel externa utförare	90%	87%	87%	82%	82%

Park upphandlade områden	2019	2020	2021	2022	2023
Externt	7 256 165	7 115 939	6 529 449	6 951 929	6 652 427
Totalt	7 256 165	7 115 939	6 529 449	6 951 929	6 652 427
Andel externa utförare	100%	100%	100%	100%	100%

Färdtjänst	2019	2020	2021	2022	2023
Externt	29 578 012	14 923 589	12 050 891	19 646 689	22 029 172
Totalt	29 578 012	14 923 589	12 050 891	19 646 689	22 029 172
Andel externa utförare	100%	100%	100%	100%	100%

